



Zápis

o vyvraždění obyvatelstva, spálení a vyloupení obce Český Malín
hitlerovskými zločinci

Sepsáno dne 3. dubna 1944 v obci Český Malín, okres Ostrožec, oblast Rovno

Z rozkazu velitele 1. čs. samostatné, řádem Suvorova a Bohdana Chmelnického vyznamenané brigády v SSSR generála Ludvíka Svobody byla utvořena k vyšetření zločinu komise, do které byli jmenováni:

Škpt. JUDr. Procházka Jaroslav, osvětový důstojník brigády jako předseda,

npor. Marcelly Pavel,
ppor. Štíma Michal,
ppor. MUDr. Hoenig Jan,
ppor. Hermann Hanuš, jako členové.

Za obyvatelstvo obce Český Malín byli přiřazeni do komise na návrh starosty tito místní občané:

Činka Jan Jiří, t. č. starosta obce Český Malín,
Kinšt Václav Václavovič,
Pospíšilová Anna Jaroslavovna,
Zajícová Marie Josefovna,
Činková Ludmila Václavovna,
od 28. III. 1944 vojín čs armády,
Žrout Antonín Ivanovič.

Na základě svědeckých výpovědí místních obyvatel, dokumentů, fotografií a místního ohledání zjistili podepsaní toto:

Dne 13. července 1943 asi v 7 hodin ráno připochoval německý oddíl o síle kolem 1500 mužů od městečka Olyky k obci Malín. Němci nejdříve obkličili Ukrajinský Malín a odtud i obec Český Malín.

V Českém Malíně zašli do každého domu a pod záminkou přezkoumání dokumentů vyhnali všechno obyvatelstvo na ulice, od nejmladšího do nejstaršího, nemocné i zdravé. Kdo nemohl jít, musel být odvezen. Seskupili je a po skupinách pod bodáky odvedli na pole do Ukrajinského Malína. Tam oddělili děti, ženy a starce od mužů a mladíků.

Zatím již v Ukrajinském Malíně začala střelba. Němci stříleli

po utíkajících obyvatelích Ukrajinského Malína.

Po seřazení a spočítání obyvatel Českého Malína odvedli je Němci do zahrad mezi domy v Ukrajinském Malíně. Zatím už Němci začali pálit Ukrajinský Malín, také střelba se zesilovala. Němci tvrdili, že prý byli napadeni tlupou „banderovců“.

Ze skupiny mužů oddělili Němci 16 mladých chlapců, kteří potom podle jejich rozkazu hnali z obce pod bodáky uloupený dobytek. Dále oddělili 22 nebo 25 mužů, kteří později jako koči odvezli pod bodáky naloupený majetek.

Potom Němci zahnali všechny muže a část žen po skupinách do kostela, školy a jiných budov v Ukrajinském Malíně, které polili hořlavinou a podpálili. Ty, kdož se snažili utéci nebo vyskočit z oken, pobili ranami z automatů a jiných zbraní.

Většinu žen s dětmi a starce odvedli Němci po skupinách nazpět do Českého Malína. Cynicky objasňovali ustrašeným ženám, že je za pět minut propustí. Zatím je však nahnali do stodol, stodoly podpálili. Ty, kdož se snažili utéci, postříleli. Dále pokračovali ve svém řádění v Českém Malíně, podpalovali ostatní domy a budovy.

Z násilím sehnaneho obyvatelstva Českého Malína se zachránili a zůstali naživu jedině ti, kteří 13. července 1943 náhodou nebyli v obci přítomni nebo byli na poli, ti, kteří hnali na rozkaz Němců uloupený dobytek nebo vezli naloupený majetek. Kromě toho se podařilo uniknout z hořící školy občanu Uhlířovi Václavu Vladimiroviči, z hořících stodol Zajícové Marii Josefovně a Činkové Ludmile Václavovně. Byli také upáleni 4 Češi z jiných obcí, kteří osudně-

ho dne dleli náhodou v Českém Malíně.

Očiti svědci líčí jednotlivé hrůzné scény bestiálního chování Němců. Němci zabíjeli klečící před nimi ženy s dětmi, úpěnlivě prosící o slitování. Před hořící stodolou napíchli na bodáky klečící před nimi děti, prosící o zachování života a hodili je do ohně. Zavřeli stařenku do chlívků, chlívků podpálili a do chlívků stříleli. V nemocnicích zabíjeli na lůžkách nemocné, kteří nemohli chodit. Do sklepů, kde se schovávali lidé, házeli ruční granáty.

Němci nejenom, že obec Český Malín spálili, nýbrž také vyloupili. Sehnali a dali sehnat všechny dobytek. Z prázdných domů před jejich zapálením odnesli vše, co se jim líbilo.

Český Malín hořel týden. Oběti hitlerovského zločinu, pokud byly vůbec nalezeny jejich pozůstatky, v podobě kostí, popela, zohavených a spálených těl, byly pečlivě sesbírány a pochovány ve společném hrobě na hřbitově v Českém Malíně.

Obec Český Malín byla založena roku 1871 a patřila k nejkulturnějším a nejbohatším českým obcím na Volyni. Z kdysi kvetoucí obce učinili němečtí zločinci za několik hodin liduprázdné ssutiny a spáleniště se smutně trčícími komíny.

Český Malín měl před 13. červencem 1943 444 obyvatel české národnosti, 26 obyvatel polské a jiné národnosti. V obci žilo 14 zajatců-Rusů. Dne 13. července dleli v Malíně 4 Češi, kteří přišli z jiných obcí. Němci povraždili a upálili celkem 374 Čechy, z toho 104 muže, 161 žen, 65 dětí mužského pohlaví do 14 let, 40 holčiček do 14 let, dále 26 Poláků.
(Pokračování na str. 2.)

Mezi upálenými jsou také 4 Češi z jiných obcí. V Ukrajinském Malíně vyvraždili celkem 132 obyvatel.

V Českém Malíně bylo před 13. červencem 1943 celkem 102 domů. Z toho bylo spáleno 68 domů, takže zbylo 34 domů. Bylo 82 stodol, spáleno 61 stodol, zůstalo 21 stodol. Bylo 102 chlévů, spáleno 45, zůstalo 6 špýcharů. Byly dva sály. Jeden Němci spálili, jeden zůstal. Bylo 90 jiných malých budov, z toho spáleno 58, zůstalo jich 32. Mnoho budov spálili Němci v Ukrajinském Malíně, také kostel a školu.

V Českém Malíně bylo před 13. červencem 1943 512 kusů krav, z toho Němci uloupili 442, zbylo 70 krav. Bylo 160 koní, Němci uloupili 130 koní, zbylo 30 koní. Bylo 920 vepřů, zbylo 50 vepřů. Bylo 200 ovcí, Němci uloupili 170,

zbylo 30 ovcí. Počet naloupené drůbeže a jiného ukradeného majetku nebyl zjištěn.

Vinníci zločinu nebyli dosud zjištěni a vypátráni. Mezi zločinci byl, jak uvádějí svědci, kreislan-wirtleutant Vogl Friedrich, dále německý četník Málek a německý voják Martin Levandovský.

Hitlerovští zločinci dne 13. července 1943 v Českém Malíně znovu prokázali, že jejich cílem je vyhubení a fyzické vyhlazení slovanských národů, také národa českého. Po Lidicích a Ležácích v naší dosud ještě okupované vlasti spáchali další hrůzný zločin v obci Český Malín na dočasně obsazené Ukrajině. Díky vítěznému postupu Rudé armády byl tento nový zločin hitlerovců odhalen.

Krev nevině zabitých a zvrřeky upálených lidí volá po pomště. Rudá armáda a s ní společně také

čs. vojenské jednotky v SSSR jsou už v Karpatech nebo se k nim přibližují. Není již daleko den konečného zúčtování se všemi hitlerovskými zločiny. Také zločin malínský bude pomstěn!

Smrt německým votřelcům!

Po hlasitém přečtení všichni podepsaní stvrdili, schválili a podepsali:

Škpt. JUDr. Procházka Jaroslav v. r.
Npor. Marcell Pavel v. r.
Ppor. MUDr. Hoenig Jan v. r.
Ppor. Hermann Hanuš v. r.
Zrout Antonín Ivanovič v. r.
Pospíšilová Anna Jaroslavovna v. r.
Zajícová Marie Josefovna v. r.
Činková Ludmila Václavovna v. r.
Klnšt. Václav Václavovič v. r.
Martinovský Josef Aloisovič v. r.
Činka Jan Jiří v. r.
Velitel 1. čs. samost. brigády v SSSR,
vyznamenané řádem Suvorova a Boh.
dana Chmelnického, generál
Svoboda Ludvík v. r.
Jan Činka, starosta v. r.
Kulaté razítko.

Nesmíme zapomenout

Čtyři roky uplynuly od doby, kdy válka se stala příznakem, ustupujícím stále víc a více do pozadí před věčnou písní života. A je tak dobře, že život radostně chváta jako potok deroucí se kupředu, odhazuje a láme překážky na své cestě, hledá nová ložiska a odstraňuje všechnu bolest v radostném spěchu. A přece jsou bolesti, na které v největším chvatu nesmíme zapomenout, jsou místa, u kterých se musíme zastavit v hlubokém rozjímání. Jsou místa svatá, kolbiště strašného válečného dění, arény mučednických smrtí. Je jich tak mnoho, tak hrůzně mnoho. Vždyť zloduch války ve svém šílenství chtěl obrátit svět v jednu mohylu a jeho smrtonosné díle se mu dlouho dařilo. Dost dlouho, aby na zemi povstalo tisíce tragických míst a stá tisíce, ba miliony mučednických hrobů. Jeho bezuzdná zběsilost však vyvrcholila tam, kde za oběti si vyžádala bezbranný lid, ženy a děti. Koncentráky: Osvětim, Dachau, Buchenwald, Dora, Majdanek, Terezín a mnoho, mnoho jiných. Ba, propadly zlobnému násilí vesničky mírné, kvetoucí místa pracovitého a pokojného života, vesničky, po kterých se vztáhly krvavé spáry esesmanů. Na křížové cestě vzpomínek nemůžeme se nezastavit před jednou takovou vesničkou na Volyni, Českým Malínem. Vesnička pokojná a krásná tam na daleké Ukrajině, kde Češi tvořili, aniž si toho byli vědomi, jednu velkou rodinu, a proto Malín byl součástí té rodiny a jeho osud vypálil žhavou ránu ve všech srdcích. Místo, kde láska k vlasti a odpor k násilí vyšlehl vyšším a čistším plamenem a proto muselo být zničeno, plamen uhašen, země polita krví bezbranných žen, dětí a starců. Kde stá-

ly bílé domky, zelenaly se sady a kolébaly v slunci pšeničné a žitné lány, nad kterými vzletal skřivan s radostnou písní, tam v jedné hrůzně hodině vyšlehl zákazonosný plamen, dým a zoufalý křik vražděných.

Obětní hranice vzplála a hořela. Slovo Malín letělo od úst k ústům, opakované zbledlými rty, se srdcem zledovatělým hrůzou a bolestí. Pěsti se svíraly v hluchém a hlubokém hněvu. Obětní plamen hořel, hořel a rozpaloval v srdcích nenávist a prudkou touhu po odvetě. Přišel den odplaty — šeptalo se. A Malín hořel a obracel se v popel, avšak požár Malína neuhasl beze stop. Ne — přenesl se do srdcí volyřských bojovníků, hořel touhou pomsty, pátil pocitem nesmazaných křivd a vedl vpřed až pod Duklu. Dnes můžeme s klidem říci: „Malíne, jsi pomstěn“, ale tu bolavou ránu, kterou v nás zanechal jeho tragický konec, tu nic v nás nezacelí. V našich srdcích bude Malín stále hořet výstražným plamenem. V toto smutné výročí myšlenky všech letí k místu, kde dnes již bezpochyby nic nenasvědčuje o strašném dění. Zajisté opět zelená se tam tráva, letní větřík kolébá zlatý klas v místě, kde stála bílá viska Malín, jméno sladké, vyvolávající představu zralého v slunci, šťavnatého ovoce maliny, které dnes však má příchut a barvu krve nevině prolité. Každá hlava volyňského Čecha sklání se v den tragického výročí v hluboké úctě před svatou památkou umučených.

My nemůžeme, nesmíme a nechceme zapomenout. Dnes putujeme v myšlenkách v místa, kde stál Malín, přáli bychom si políbit tu zem a říci těm drahým mrtvým, že na ně vzpomínáme.

A. Hřibovská.

Český Malín

V minulo zrak náš hledí dnes, kde Malín zří, volyňskou ves v zeleni sadů, jak tam stála, vesničkou klidnou být se zdála na pohled, jako všechny jiné, však krví bylo psáno — zhyne!

Snad český duch v ní silný byl, snad čistších srdcí lid tam žil, snad příliš dobrý byl ten lid, že zničen měl být jeho klid. Snad svoboda mu byla drahá, že páliho to kata-vraha, by připlížil se dobou zlou a vyvřel zášť svou bezuzdnou.

Vyšlehl k nebi rudý plamen, v křiku, jež pohnul by i kámen, krví se zalévala zem. Zoufalý nářek zněl a sten — v něm děcka, drobné lidské kvítí, hynula, slyšíc vrahů vyti — a než-li vzešel nový den, trosky a popel zbyly jen.

Při vzpomínce ti slza tryská, překrásná, bílá, tichá viska, v zahrádkách vjíšni, bezů, kalin, volyňská viska — Český Malín — každému srdci blízký, drahý, nelitostnými zničen vrahy.

Dnes musíme se pomodlit, za mučedníka věčný klid, za starce, ženy, za děti, pekelné zvůle oběti. Jak hrůzná zkáza. Myslíš na ni, s hlubokým žalem - s hlavou v dlaní a v srdci bolí to a páli . . . vždyť na oltáři život daly v oběti duše neviné — tvůj lid — vesničko Malíne.

A. Hřibovská

Marnost zloby

(Český Malín)

Dr. Jos. Folprecht:

Je mnohdy velmi těžko dobrat se příčin lidské zloby. Tím tíže je vysvětlit si zlobu, která se stupňuje v dobách, kdy mnohem rychleji šelma v člověku postupuje od menších zlob stále k větším a kdy opakované zlo zahlazuje a dává zapomenouti dřívější menší zla a kdy takto nutně zlo se stupňuje. A v dobách válečných člověk pokračuje v konání zla téměř až do nekonečnosti.

Nelze jinak vysvětliti ani Malín, ani Lidice, ani Ležáky, ani krutosti, napáchané v klidných venkovských ústraních v Rusku a jinde za války. Ano — válka je matka všeho. Český Malín je jedním z dokladů toho, co jest obsaženo v slově „všecko“.

Český Malín prožíval od r. 1871 vše dobré i zlé, co přinášelo volyňským Čechům jejich přisídlení po stránce hospodářské, politické i náboženské. Stál na svém místě stejně pevně jako jiné české osady, a zvláště proto, že byl skoro úplně český, stál jen a jen na české práci, která — jako mezi našimi na Volyni všude — utvrzovala právem české sebevědomí. Ostatně Malín byl takřka vzhledem k českou zahradou a zahrádkou, co se týče zeleně a krásně plánovanou obcí co do výstavby.

Stál ovšem pevně v dobách, které mohou u Volyňských býti právem nazývány hrdinskými, v dobách, kdy byli volyňští Čechové zahrnováni výsadami politickými i hospodářskými a naplňování nejružovějšími nadějemi. Stál pevně i v dobách, kdy srdce Volyňských byla zmitána těžkými pochybnostmi, jak se zachováti ve věcech náboženských, které na volyňském trojkolanném pomezí byly spojovány se zájmy politickými a národnostními. Stál pevně i v dalších chmurných dobách, kdy věci

náboženské na Volyni nebyly a ani nemohly býti uspokojivě vyřešeny, čehož důsledky naše Volyňany těžce zkrušily a ohrozily i po stránce národné. V těchto dobách Malín stál v popředí těch českých obcí volyňských, které poznaly, že české domácí vyučování jazykové a vlastivědné nemůže stačiti a zařídil si hromadné vyučování soukromé. — Obec tato nelitovala nákladů na toto vyučování a odrazila tak útok, podnikaný na její mládež. Školské dějiny malínské by poskytly velmi mnoho zajímavostí nejen pro Malín, nýbrž pro celou českou Volyni hlavně v dobách, kdy české výsady na Volyni byly zrušeny. A isme přesvědčení o těch volyňských obcích, k nimž se důstojně přidružil Malín, že by byly překonaly i další a krutější nápor. Vždyť to už nebyli rakousky uhnětení Čechové, kteří opustili z bída a nedostatku svou vlast: na konci devatenáctého a na počátku dvacátého století totiž byli Čechové na Volyni nejen poměrně velice vzdělání, nýbrž i politicky, společensky a hospodářsky vyskolení, rozličnými cizími zájmy ošlehání a ve svém nitru — jak mužové, tak ženy — zocelení.

K tomuto zocelení nedošli theoretickým vzděláním, nýbrž praktickou životní školou, v níž újmy a škody, hmotné i duchovní, které ve svém prostředí dovedli přetrpěti, musily býti nahrazovány usilovnou prací, obrněním proti znechucení a lhostejnosti, kteréžto věci by byly musily zdržiti snad každou podobnou, celkem osamocenou společnost. Neboť byli po celých padesát let téměř bez pomoci, odkázáni sami na sebe.

A jejich poměr k okolnímu obyvatelstvu jeví se až na malé výjimky



takovým, že hlavně v posledních dobách hospodářská a kulturní převaha Čechů působila velmi blahodárně.

Přečkali hrůzy první války a po ní, obdrževše aspoň svého českého učitele, byli zasaženi důsledky hospodářskými, které ve formě hospodářské krise nalezly na ně v době už nečekané. Překonali je také a slevili jen velmi málo z potřeb kulturních, jsouce přesvědčení vždy o tom, že nejbezpečnější obranou proti hospodářskému nebezpečí je povznášení vlastní kultury. Proto byli Malínští z prvních, kteří se přijali věrně a bez výhrad a celkem svorně ke spolkovému životu, ke knihám českým, k divadlům a vzdělání svých dětí, o něž pečovala především Česká matice školská v Lucku.

Logika dějin? Často užíváme tohoto spojení. Právem?

Válka — matka všeho — ve svých hrůzných podrobnostech nemá logiky. Případ Malínských je přímo výsměchem logice vůbec.

Na nositele zkázy a smrti dolehla někde pohroma, která však musila býti odčiněna stůj co stůj, kdekoliv a třeba nejdrastičtějším způsobem. A tato krásná česká vesnice stala se soustem válečné zloby, která už v té době nečinila rozdílu mezi ozbrojenými a neškodnými, poněvadž byla si už vědoma toho, že každý at zřejmě nebo skrytě musil se státi jejím odpůrcem. Výběr padl na Malín. Tak vesnice těžce zaplatila za to, že byla česká a že už tím byla odpůrcí proti vetřelcům.

Z popela kostí upálených malínských mužů, žen a dětí vyrostl na severní Moravě péči volyňských Čechů Nový Malín, který nebude podle Vergiliovy sentence mstitelem, nýbrž dokazatelem marnosti úsilí lidské zloby.

Protokol

o předání prsti z mohly mučedníků Českého Malína, vyvražděného a zničeného německými barbary dne 13. července 1943 na Volyni v SSSR.

Dnešního dne, t. j. 6 února 1947 byla předána zabezpečená plechová krabice s prstí Vojenskému historickému ústavu — Památníku osvobození. Urnu předali zástupci Čechů z Volyně:

Škpt. ing. Jaroslav Kozák a ppor. Josef Foitík a básník ppor. Jiří Rébl-Volyňský, za přítomnosti předsedy Československého ústavu zahraničního Venceslava Švihovského, rodáka z Volyně.

Prst byla přivezena prvním transportem volyňských českých reemigrantů a předána při slavnostním uvítání volyňských Čechů zástupci vlády CSR panu ministru národní obrany arm. gen. Luvíku Svobodovi v Košicích dne 5. února 1947.

Za Vojenský historický ústav — Památník osvobození převzali prst škpt. Alois Pipka a škpt. Jaroslav Hejduk dne 6. února 1947 v budově Ústavu.

Podpisy předavatelů.

Podpisy přijimatelů.

ПРОГРАММА

akta траурного изъятия горсти земли из общей могилы жертв зверски убитых германцами в селе Чешский Малин — Вольньские Лидице — находящегося в Ровенской области, назначенного на 20-е января 1947 года.

1. В 12 часов панихида на кладбище (отправит отец Паржизек).
2. 12.30 речи представителей: представителя Чехословацкой Комиссии по оптации и переселению чехов, представителя Райисполкома, представителя Вольньских чехов, представителя села Чешский Малин.
3. Изъятие горсти земли из общей могилы. Подписи протокола о состоящемся траурном акте и закрытие урны с приложением печати.
3. Акт изъятия горсти земли Вольньской помимо общей могилы и закрытие урны с приложением печати.
5. Обед.

В Чешском Малине 20-го января 1947 года.

Устроители акта:

Село Чешский Малин и

Чехословацкая Комиссия по переселению.

PROGRAM

plní slavnosti vyzvednutí prsti ze společného hrobu mučedníků Českého Malína Rovenské oblasti (Volyňských Lidic) stanovené na den 20. ledna 1947.

1. Ve 12 hod. na hřbitově panychida (slouží ba-fuška Pařízek).
2. 12.30 proslovy účastníků: zástupce čs. předsídlovací komise, rajispolkomu, volyňských Čechů a obce Českého Malína.
3. Vyzvednutí prsti ze společného hrobu. Podpis zápisu o slavnostním aktu a zapečetění urny.
4. Slavnostní akt vyzvednutí prsti z Volyňské země mimo společný hrob. Podpis slavnostního aktu a zapečetění urny.
5. Oběd.

V Českém Malíně dne 20. ledna 1947.

Pořadatelstvo:

Obec Český Malín a Čs. předsídlovací misse.

Zápis

**O SLAVNOSTNÍM AKTU VYZVEDNUTÍ PRSTI
ZE SPOLEČNÉHO HROBU MUČEDNÍKŮ
ČESKÉHO MALÍNA**

SLAVNOSTNÍ AKT VYZVEDNUTÍ PRSTI ZE SPOLEČNÉHO HROBU MUČEDNÍKŮ Z ČESKÉHO MALÍNA NA VOLYNI (VOLYŇSKÝCH LIDIC) BYL VYKONÁN ZA ÚČELEM ODVEZENÍ PRSTI DO SVOBODNÉ VLASTI NA PAMÁTKU CELÉMU NÁRODU DNE 20. LEDNA 1947 V ČESKÉM MALÍNĚ ZA PŘÍTOMNOSTI:

Předseda Rajispolkomu
Dimitrij Karnějevič Skladanovskij

Předseda selsovětu obce Č. Malína
Tesařík

Jeden ze zachráněných občanů Českého Malína
Vladimír Josefovič Mendlík

Bývalý starosta obce Č. Malína
Jan Činka

Hlavní zástupce vlády SSSR pro opci a přesídlení
Andrej Akimovič Cokol

Hlavní plnomocník vlády ČSR pro opci a přesídlení
Dr. Václav Šatava

Zápis

**O SLAVNOSTNÍM AKTU VYZVEDNUTÍ PRSTI
ZEMĚ VOLYŇSKÉ**

SLAVNOSTNÍ AKT VYZVEDNUTÍ PRSTI ZEMĚ VOLYŇSKÉ NA ROZLOUČENOU VĚRNÉ VĚTVĚ ČESKÉHO NÁRODA S POHOSTINNOU ZEMÍ BRATRSKÉHO NÁRODA RUSKÉHO PŘI NÁVRATU DO STARÉ VLASTI. SLAVNOSTNÍ AKT BYL VYKONÁN DNE 20. LEDNA 1947 V ČESKÉM MALÍNĚ ZA PŘÍTOMNOSTI:

Předseda Rajispolkomu
Dimitrij Karnějevič Skladanovskij

Předseda selsovětu obce Č. Malína
Tesařík

Jeden ze zachráněných občanů Českého Malína
Vladimír Josefovič Mendlík

Bývalý starosta obce Č. Malína
Jan Činka

Hlavní zástupce vlády SSSR pro opci a přesídlení
Andrej Akimovič Cokol

Hlavní plnomocník vlády ČSR pro opci a přesídlení...
Dr. Václav Šatava

Č. j. RV-900-17/1-16.

Ministerstvu sociální péče, XII. odbor v Praze II, Vladislavova č. 15

V telegramech, jež došly 10. a 19. ledna 1947, bylo žádáno, aby účastníci prvního transportu přivezli s sebou prst k uložení do památníku v Zátci. Porozumněl jsem tomu příkazu tak, že se žádá, aby volyňští Češi vyzvedli při loučení se zemí volyňskou, v níž přebývaly generace jejich předků, na památku prst této země, jež se stala jejich druhou vlastí, aby byla uložena v pomníku v Zátci, kde bude usídlena největší skupina přesídlovců.

Ježto vojenský historický ústav v Praze XI, Husova třída č. 1600 žádal ministerstvo sociální péče podáním z 19. VIII. 1946 č. j. 3438-1946 (opis MSP j. zn. 5119-22/8-466) o vyzvednutí prsti ze společného hrobu umučených Čechů v Českém Malíně, považoval jsem za vhodné, aby slavnostní akt vyzvednutí prsti ze země volyňské byl spojen s pietní slavností (panychidou) za umučené Čechy v Českém Malíně a přitom aby byla také vyzvednuta prst z jejich společného hrobu.

Pietní slavnost (panychida) za umučené v Českém Malíně byla uspořádána dne 20. ledna 1947. (Program slavnosti je připojen v jazyce českém i ruském.) Aby nedošlo k nedorozumění, uvádím, že běží o vesnici Český Malín, administrativní rayon Ostrožec, Rovenský oblasť (zvaný také kolonie Malín), který byl 13. července 1943 Němci vypálen a obyvatelstvo, muži, ženy a děti, z vesnice spáleno v kostele a ve stodolách v pomstu za to, že krátce předtím v osadě tábořili partyzáni. Vesnice byla vypálena souvislá ukrajinská vesnice, avšak z obyvatelstva ukrajinského se na štěstí většina zachránila útekem.

Společné hroby obětí jsou dva: jeden na ukrajinské straně a druhý na hřbitově Českého Malína. V obou jsou občané české i ukrajinské národnosti, jenže v hrobě posílců uvedeném jsou téměř sami Češi.

Proto byla slavnost rozdělena na dvě části, aby byla vzdána čest oběma hrobům a také prst vyzvednuta z obou hrobů.

Panychidu sloužil protorej J. Antonín Ivaonvič Pařízek, spravující farnost Terešno, rayon Terešno, spolu se správcem farnosti, k něž patří Český Malín, protorejem Petrem Kotčukem a ještě jedním pravoslavným knězem.

Na konec slavnosti věnoval protorej Kotčuk jménem přifařených občanů ukrajinské národnosti přesídlo-



Zbytky kostela v Ukr. Malíně, v němž byli upaleni muži — Ukrajinci i Češi

jcím volyňským Čechům ikonu (obraz Kristův) a vyslovil přání, aby tato ikona vždy provázela prst ze společného hrobu umučených z Českého Malína, tak aby při vzpomínkách na umučené bylo vzpomínáno také tohoto zbožného daru ukrajinských farníků.

Slavnosti bylo přítomno více než půldruhého tisíce lidí. K počtu mrtvým vystřelil vojenský ochranný oddíl tři salvy.

Zapečetěné urny byly svěčeny čtyřem rodinám z těch, jež se náhodou zachránily ze zkázy a jež přijedou do ČSR s prvním transportem. Urny převzal pan Vladimír Emilánovič kápík.

O vyzvednutí prsti byly sepsány zápisy, jež se v originále připojují k této zprávě.

Připojují se také dvojmo některé fotografické snímky avnosti s legendou na rubu každého obrázku.

Průklep této zprávy zaslám Vojenskému historickému stavu.

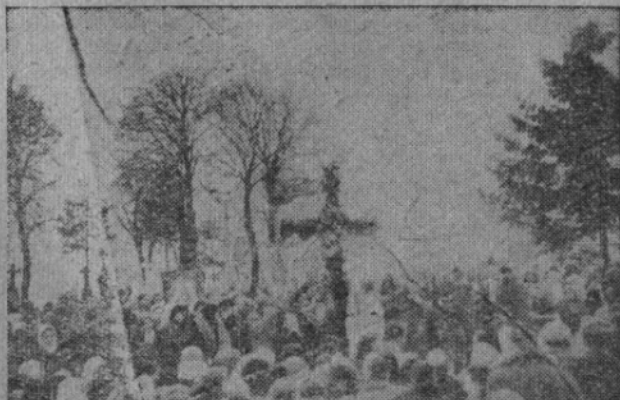
V Lucku dne 24. ledna 1947.

Hlavní pomocník vlády ČSR pro opci a přesídlení

Dr. Václav Šatava.



Společný hrob v Českém Malíně s připravenou prstí pro urny před panychidou 20. I. 1947



Společný hrob na hřbitově v Českém Malíně s částí účastníků panychidy

Vzpomínková slavnost na Český Malín v Praze

Dne 10. července uspořádala odbočka SČZV v Praze vzpomínkovou slavnost ke dni 6. výročí vyvraždění Českého Malína na Volyni. Dopoledne se shromáždili pozvaní hosté v kavárně Mánes. Mezi přítomnými byla také paní Milena Maudrová, vnučka naší spisovatelky Boženy Němcové, za vypálené Lidice pí Jarmila Nová, předsedkyně MNV, a pí Růžena Petráková, předsedkyně MAV v Lidicích, za Sdružení zahraničních Čechů pan Jan Řeřicha, za ČUZ s. Karel Oliva, za ÚVSCZV mistr Vladimír Libovický a škt. Kozák a mnoho jiných hostů a našich krajanů. Vzpomínkovou smuteční schůzi zahájil předseda odbočky, krajan Holubovič, který řekl:

„Zahajuji dnešní smuteční vzpomínkovou schůzi k uctění slavné památky zničeného Českého Malína na Volyni dne 13. července 1943. Poznamenávám, že schůze byla řádně usnesena výborem, řádně svolána a příslušným dozorčím orgánům řádně oznámena.

K dnešní schůzi byli pozváni zástupcové Lidic, Nového Malína, odbočky Svazu Čechů z Volyně v Šumperku, Československého ústavu zahraničního, Sdružení zahraničních Čechů v Praze, Ústředního výboru SČZV v Žatci a Krajského akčního výboru v Praze.

Vítám sročně jejich zástupce.

Vítám milé přátele, krajanek a krajanů, sestry a bratry.

Sešli jsme se dnes, abychom důstojně, s láskou a pohnutím vzpomněli těch, kteří před 6 lety dne 13. července 1943 byli německou soldateskou nejnhusnějším barbarským způsobem vyrváni navždy z naší volyňské rodiny. Tento den měl by být poznamenán v kalendáři jako varovná připomínka nám žijícím i našim následovníkům a měl by se zařadit těsně mezi ostatní památné tragické dny dějin českého národa, jako 15. březen 1939, 10. červen 1942, 21. červen 1921, 6. červenec 1415, 3. září 1948, 14. září 1937, 8. listopad 1620 a 17. listopad 1939. Toho dne, skoro přesně za rok a měsíc po vyhlazení obce Lidice v Čechách, stihl tentýž osud, vlastně ještě krutější, českou osadu Malín na Volyni.

Naší mravní a vlasteneckou povinností jest vždy vzpomínat těch 105 dětí a nemluvňat, 161 dívek, matek a žen a 104 jinochů, otců a mužů, jež toho dne byli upáleni, umučeni a povražděni za pravdu, za právo být slušným člověkem a za lásku k bližnímu. Budiž čest jejich památce a prosím Vás, abyste jejich památku uctili povstáním a minutou tiché vzpomínky.

Jejich smrt zavazuje nás dnes i do budoucna k uvědomění a stálé-

mu vzpomínání toho, co se stalo onoho dne v Českém Malíně a 10. června 1942 v Lidicích. Musíme si být pamětlivi slov presidenta dr. E. Beneše, která pronesl z Londýna 13. června 1942, t. j. přesně rok před dalším neodpuštělným a nezapomenutelným zločinem.

„Nemohu od celého toho nekulturního barbarského zjevu lidického vraždění německý národ jako celek odloučit... Nezapomejme, že jsme povinni sobě, svým dětem, svým budoucím generacím udělat všechno, aby se tyto hrozné zbesilosti nemohly nikdy již opakovat.“

Musíme si stále též opakovat slova ministra vnitra Václava Noska, která pronesl k 150.000 zástupců lidu ze všech končin republiky na Lidickém mrtvém poli při první tryzně v osvobozené vlasti dne 10. června 1945: „Slibme si, že tak, jako lidičtí mučedníci byli k sobě až do hrobu věrni, i my chceme druh k druhu věrně stát a bránit těžce dobytou svobodu státu a lidu, aby již nikdy k nám nemohly proniknouti germánští uchvatitelé, aby se již nikdy nemohly opakovati Lidice. Víme, že i když čas hojí rány, lidickou ránu u nás nezahojí nic a nikdo...“ — a tato slova bereme za své my, jako Češi i jako Volyňští. I my víme, že naši volyňskou ránu ani čas, ani události nezahojí. Víme, že nikdo, ničím a nikdy nenahradí utracených 374 českých životů, ni sirotkovi matku, ni matce dítě. Snažme se, jak můžeme, život i osud těch nešťastných Malínských zpříjemnit a zabezpečit.

Jestliže český národ vytvořil z Lidic symbol našeho druhého národního odboje a jestliže celý svět pokládá Lidice za symbol německého barbarství, Malín se jeví nám jako symbol slovanského odboje, symbol vrcholného utrpení slovanských národů pod německou okupací na území SSSR.

Tak, jako svorně stálo v ten den v ohni požáru a pod ranami Němců 374 Čechů, 132 Ukrajinců, 26 Poláků a 14 Rusů na jednom jediném místě, které se nazývalo Malín, tak měli by stát Slované dnes i zítra i na věky na ohromném území, jako svorná hradba proti podobným bědám a utrpením a měli by bedlivě pozorovat, jak se chovají naši sousedé a nevěřit krásným slovům, pronášeným s jakýmkoliv přízvukem, a nesměli by se ukořelovat „přátelským“ pozdravem a otevřenou dlaní, na které jsou ještě vidět stopy krve Malína i Lidic, či zavřenou pěstí, aby tato krev vidět nebyla. A německá pěst vždy jen hrozí. Dnes v době klidu, době mírového budování nového života, malínský a jemu podobné četné zločiny se jeví nám snad ještě v hroznější představě, tím spíše, že byl vyko-

nán národem, který by považován za tak vysoce kulturní a civilizovaný a který dal světu tolik vynikajících lidí. V době snad vrcholného rozkvětu pokroku, umění a věd, v době uvědomělého proletariátu a masových organizací.

Snad nikdo z nás zde přítomných nebyl postižen malínskou tragedií přímo, ale prosím Vás všechny, abyste si občas uvědomili duševní a fyzická muka, jež prožíval náš bratr Josef Martinovský, kterému téměř na očích upáli manželku a dítě, nebo bratra Václava Uhlře, Marie Zajícové a Ludmily Činkové, jež jako by zázrakem unikly přímo z hofíciích budov, a půjdete-li na panychidu, at každý z Vás se pomodlí, jak umí, za pokoj duší našich mučedníků.“

Pak udělil slovo paní Růžně Petrákové, jedné z mála, jež zůstaly na živu po vyvraždění Lidic, která řekla: „Děkuji Vám za pozvání na nynější slavnost, kterou věnujete malínské tragedii. Dílo zkázy Němci provedené na Českém Malíně na Volyni, hnusným vyvražděním a vypálením české osady, jehož nejbolestnější výročí pietně vzpomínáte a které postihlo také naši klidnou a pokojnou obec Lidice, a jak jsme se dozvěděli i z poselství nám poslaného a celému českému národu starostou obce Oradouru, postihlo také i francouzskou obec Oradour a bylo provedeno rovněž Němci. Proto nás všechny zavazuje k tomu, abychom střežili světový mír a aby se již nikdy neopakovaly případy Lidic, Českého Malína na Volyňsku a Oradouru. Síly mohutného Sovětského svazu, jeho nepřemožitelné Rudé armády jsou zárukou, že po jich boku mír bude zachován, udržen a uhájen. Síly pracujícího lidu celého světa jsou zárukou, že mír bude udržen a že zvítězí ochránci míru nad ojedinelými válečnými štváči a osnovateli nových válek.“

Slibujeme všichni, že budeme bedlivě střežit mír a nedopustíme, aby k jeho porušení došlo.

Hlavně ženy celého světa musí být vyburcovány k tomu, aby napjaly všechny své síly k uhájení světového míru. Náznaky z posledních konferencí nejpovolanějších zástupců velmocí a příznivé výsledky tomu nasvědčují, že k porušení míru dojíti ani nemůže a nesmí. Ať žije mír tolik nám potřebný! Tím bude nejlépe uctěna památka mučedníků lidických, Českého Malína na Volyni a Oradouru ve Francii.“

Další řečník krajan Jan Řeřicha pozdravil schůzi za Sdružení zahraničních Čechů. Mezi jiným připomněl, jak dobrým vlastencem byl vždy zahraniční Čech, a vždy, když něco stihlo naši starou vlast, hluboko se ho

to dotklo a spěchal jí na pomoc, jak jen mohl. Tato velká láska nás váže k sobě i zde, a když se jedná o vzpomínky tak bolestné, cítíme to všichni. Pak vyzval všechny přítomné, aby za každých okolností šli ruku v ruce.

Krajan Karel Oliva za ČÚZ ve svém projevu vzpomněl, že všichni krajané organizovaní v ČÚZ dnes bolestně vzpomínají této malínské tragedie a že všichni věrní Češi na celém světě roztroušení věří, že když jejich odkazu věrní zůstaneme, budeme lépe žít.

Pak se ujal slova mistr Vladimír Libovický, který řekl:

„Jménem Ústředního výboru Svazu Čechů z Volyně v Žatci připojuji se k dnešní vzpomínkové slavnosti u příležitosti 6. výročí vyhlazení Českého Malína, jenž se stal symbolem utrpení české větve na Volyni. Dne 13. července roku 1943 jméno Českého Malína se zařadilo mezi jména Lidic a Ležáků, která nám navždy zůstanou živá v naší paměti jako malé příklady toho, co by se stalo v případě uskutečnění krveačných a šílených plánů Hitlera a jeho satelitů.

Český Malín je nám vykřičníkem do budoucna a bude nám vždy připomínkou, abychom nezapomněli.

Nic netušící obec byla pro nic a za nic přepadena. Obyvatelé za živé upálení a obec srovnána se zemí. Nikdo nedovede popsat hrůzu matek, tiskoucích k sobě svá neviňátka v hořícím kostele a škole, nikdo nevystihne úzkost dítek, která na kolenou prosí ty, jež místo srdce nosí v těle tvrdý kámen zaslepené touhy, aby jim nezabýjeli matky, a nikdo nepochopí slzy v očích otců, v jejichž nitrech plál plamen živé touhy po odplatě.

Jeden z těch málo, kteří přežili toto peklo — občan Uhlíř — který na útěku byl raněn do nohou, ležel v zahradě a všechno to viděl a slyšel. Když se k němu přiblížili němečtí „naddidé“, dělal, že je mrtev, kterýžto dojem člověk ležící v krvi s přeraženými nohama skutečně dělal. A tak nám zůstal svědek. Němci vyvraždili v Českém Malíně 104 mužů, 161 žen, 65 dětí mužského pohlaví do 14 let a 40 děvčátek do 14 let. Spáleno bylo 68 obytných stavení, 223 stodol, chlévů a jiných hospodářských zařízení.

A jaké bylo provinění těchto obětí? Pro krvežíznivce stačilo to, že jsou Čechy, kteří lnou ke své porobené vlasti a že cítí s jejím lidem. Vinou nevinných obětí bylo snad jen to, že chtěli žít svobodně a hrdinně se stavěli proti násilí a teroru fašistických gangsterů.

Však ani tímto způsobem se nepodařilo tyranům zastrašit naši hrdinou českou menšinu na Volyni. Všichni uslyšeli a vstali. A s heslem: „Mrtvé pomstíme, živé osvobodíme“

pustili se do boje. V počtu přes 13 tisíc volyňských mužů a žen vstoupilo pod prapor československé armády generála Svobody, jež nesla uskutečnění jimi vytčeného hesla.

Na té dlouhé cestě nedošli všichni. Poseté hroby na cestě ze Sovětského svazu, přes Polsko, Slovensko až do matičky Prahy dokumentují jasně lásku k živým a odplatu za mrtvé. Přes 3000 padlých a 7000 raněných, toť bilance mstítelů Českého Malína a osvoboditelů naší vlasti. Jméno volyňský Čech nezradilo. Splnil každý jeden povinnost k vlasti a k národu. My žijeme — oni odešli. Zemřeli za nás. Proto nezapomeneme a přičiníme se, aby nikdy více nebylo válek a nových Malínů!

Společně se Sovětským svazem budeme na stráži a nedovolíme, aby se opakovalo to, co jsme prožili a co jsme odsoudili jako nejhorší projev lidské nenávisti a bestialnosti. Nedopustíme, aby se opakovaly případy Českého Malína, Lidic, Ležáků a koncentračních táborů. Budeme stát pevně na stráži míru a zachováme

svobodu živým a čest nesmrtelné památce mrtvých!“

Před ukončením schůze předseda vyzval všechny přítomné, aby povstáním a jednodinutovým tichem uctili památku zesnulého Jiřího Dimitrova.

Závěrem předseda odbočky ing. Holubovič vyzval přítomné, aby se zúčastnili panychidy v pravoslavném kostele, kterou s'oužili: metropolita exarcha Jelevferij, mitroforní protojerej Kráčmar, o. proto Novák, o. proto Leixner, o. Navrátil, o. Metoděj, o. Jakovlev, zpíval sbor Národního divadla, řídil dirigent Tomáš Jirák, vedoucí sboru prof. Nikolaj Novožilov. Panychida zanechala ve všech hluboký dojem.

Můžeme dodat, že to byla velmi důstojná vzpomínka na Český Malín a děkujeme odbožce SČZV v Praze a jejím předsedovi za vzorné uspořádání. Lidické ženy si vzaly do lidického musea také kroniku Českého Malína od J. A. Martinovského. Pro volyňské museum věnovaly pohlednici Lidic před a po vypálení. V. L.

NEZAPOMENEME

V Žatci byla uspořádána v neděli 10. července t. r. u základního kamene k pomníku malínským mučedníkům na městském hřbitově vzpomínková bohoslužba u příležitosti 6. výročí vyvraždění a vypálení Českého Malína — volyňských Lidic.

Na místo, kde stojí základní kámen jako připomínka do budoucna, přišli se poklonit památce našich mučedníků volyňští krajané ze Žatce i z okolí, aby si znovu slíbili, že nezapomeneme.

Mnohé cko volyňské mámy i táty zvlhlo slzou, když v duchu zařetali tam daleko, kde spí svůj věčný sen ti, kteří padli za obětí fašistickému barbarství.

Při bohoslužbách zpíval místní pravoslavný pěvecký sbor. Panychidu sloužil prot. o. Hoffmann, který v závěrečném proslovu řekl:

Bratři a sestry!

Dnešního dne nejen volyňští Češi, ale celý český národ vzpomíná šestého výročí smutné tragedie, kdy 13. července 1943 němečtí hitlerovští zvrhlíci zhladili svoji bezmocnou zlobu vyvražděním a vypálením české obce na Volyni.

Vyhlazení Českého Malína, Lidic to volyňských Čechů a všechno to, co následovalo po Českém Malíně, stało se v době našeho největšího národního ponížení a poroby.

Ale již ve Starém Zákoně se dočítáme o osudech národa izraelského, jak po době slávy a rozkvětu nadesla doba těžké jeho poroby. Národ upadl do poroby v Egyptě a později do zajetí babylonského a asyrského. V těchto chvílích pro národ izraelský nejtěžších volá prorok Jeremiáš: „Přiblížilo se skončení naše, naplnili se dnové naši.“ (Př. Jer. 4, 18.)

Hospodin Bůh však těšil lid svůj: „Obrátím kvílení v radost a potěším vás. Obveselím vás po zármutku vašem.“ (Jer. 31, 13.)

S osudy národa izraelského můžeme srovnati i osudy národa našeho. I my jsme měli v dějinách doby slávy, zvlášt v době husitské, které vyvrcholily osvobozením naší vlasti po prvé 23. října 1918 a po druhé pak 9. května 1945.

Měli jsme však v dějinách našich také doby svého pádu a staletého ponížení. Po prvé bylo tomu r. 1620 po bitvě na Bílé hoře, a náš útisk trval tři sta let. Po druhé ztratili jsme svoji národní a politickou svobodu 15. března 1939. Všechna naše práce, naše utrpení a oběti přinášely zisk a prospěch cizincům. Jak bylo v duši smutno českému člověku, když viděl, jak z výtěžku práce českých lidí hromadili si naši nepřátelé zásoby a vyráběli zbraně na naše zničení, když viděl, jak ohromný proud životní mízy se valí do Německa.

Ale jako národu izraelskému vzbuzoval Hospodin v těžkých dobách proroky, kteří jej těšili, tak i našemu národu dával Hospodin vynikající muže, kteří jej povzbuzovali, těšili a ukazovali cestu k jeho vykoupění. Všem těm velikým mužům našeho národa děkujeme, že národ náš nezahynul v porobě, ale že silný a nadšený moh. nastoupiti cestu ke svobodě, i když musel projít mořem krve vlastních synů a dcer, v němž nakonec našli hrob jeho utiskovatelé.

Tímto mořem krve byla minulá válka. Tisíce našich otců a matek, synů a dcer, bratří a sester svým utrpením, svou krví a životy vykoupili nám svobodu. Splnila se věštba

Libušina: „Můj český národ neskoná, on hrůzy pekla překoná.“

Tehdy v oněch slavných květnových dnech se náš lid, třebaž zbědovaný a vyssátý vákou, rozjásal a zdravil znovu svobodu své vlasti. Než radost vaše, volyňští bratři a sestry, mísila se se smutkem. Místo jasoty ozýval se pláč a místo slzí radosti tekly a ještě dnes tekou slzy bolesti a smutku při vzpomínce na malínské mučedníky.

Vzpomínky naše zalétají tam daleko na rodnou Vojiň, do krásné české vesnice, Českého Malína, kde tolik českých vlastenců nalezlo mučednickou smrt. Dovedu si živě představit, jak hrůzně zapůsobila na vás zpráva o jejich mučednické smrti a vyhlazení jejich rodných domovů. V těch chvílích, kdy mnohý z vás si

uvědomoval, že jsou mezi nimi vaši přátelé, příbuzní a známi, pukalo srdce vaše zoufalstvím. Těžko bylo najít slova útěchy. Než přecel Čeho vám nemohli dáti lidé, dala vám víra, která stírala slzy z očí a těšila vás slovy Ježíše Krista: „Nebojte se těch, kteří zabíjejí tělo, ale duši zabítí nemohou. (Mat. 10, 28.)“

Jako křesťané, věříme o těch, kteří položili životy za své přátele (Jan 15, 13), že budou na věčnosti odměněni korunou slávy. Mučedníci Českého Malína jistě tuto korunu obdrželi, neboť položili svoje životy na oltář vlasti, abychom my mohli svobodně žít.

Oheň, jež spálil jejich těla, dosud neuhasl, ale naopak, zažehl v srdcích všech Čechů posvátný plamen úcty a lásky k nim, jakož i odhodlání, nedopustit již nikdy, aby po druhé se

opakovala ona strašná tragedie Českého Malína!

Již po šesté rozjímáme nad hroby malínských mučedníků, nad troskami Českého Malína, nad kostmi matek a dětí a skláníme se před jejich popelem a památkou. Malínští mučedníci nám povzdý zůstanou symbolem hrdinství a statečnosti.

Jak nejlépe uctíme jejich památku? Především tím, že si budeme vážit svobody, že všichni budeme pracovat pro rozkvět našeho národa a vlasti, která tolika obětmi byla osvobozena, že chceme raději obětovat svoje štěstí, majetek i svůj život, než bychom dopustili, aby byla naše vlast znovu kýmkoliv ztročena. To budiž náš slib při památce mučedníků Českého Malína, jimž budiž „Věčná paměť“ v národě našem na věky.

Nové Lidice naším symbolem boje za mír

Arm. gen. Ludvík Svoboda: Nikdy již nedopustíme, aby se v jakékoliv formě opakovala strašlivá historie Lidic

Pražský kraj Svazu bojovníků za svobodu vzpomněl na tradiční manifestaci v Lidicích sedmého výročí bestialního nacistického zločinu. Div. gen. J. Ejem při zahájení manifestace uvítal pozůstalé po lidických obětech, zástupce vlády ministra národní obrany arm. gen. L. Svobodu, místopředsedkyni NS Hodinovou-Spurnou, ministra vnitra Noska, primátora dr. Vacka, předsedu SBS posl. Koprivu, zástupce min. informací, zahraniční hosty a četné zástupce úřadů a organizací. Předsedkyně MNV J. Nová jménem nových Lidic poděkovala vládě a SBS za péči, již se dostává dříve zničené a nyní znovu se rodící obci. Po té na tribunu v blízkosti společného hrobu, v jehož čele se tyčí mohutný kříž ověšený velikou trnovou korunou, vystoupil arm. gen. Svoboda, aby ve svém projevu zdůraznil mezinárodní význam lidického zločinu a našeho boje za světový mír.

„Po páté od osvobození naší vlasti — řekl arm. gen. Svoboda — stojíme s pohnutím nad lidickou plání, nad místem nebestialně šího zločinu, jaký kdy byl spáchán dobytčím imperialismem a fašismem. Zde se před sedmi lety, 10. června 1942, odehrála nejničernější kapitola novodobé lidské historie, která otrásla svědomím všeho lidstva.“

V době okupace a nesvobody byli tu vyvražděni muži, do koncentračních táborů deportovány ženy a těmto násilně odňaty a uneseny děti. Byl tu rozkraden majetek obce, a byly tu po vykonané vraždě dokonce okradeny nebohé oběti zločinu.

Takového zločinu mohli být schopni jenom lidé, jejichž vírou se stal chorobný nacionalismus a jejichž politickým programem bylo zastavit dějinný pokrok, rozbit mezinárodní solidaritu pracujících, uafnit jiné národy a konečně vyplenit onen nový svět, onu svobodnou zemi socialismu — bratrský Sovětský svaz.“

Zmíniv se o záměrnosti podobných zločinů nacistů nejen v Lidicích, ale i v ostatních zemích, zdůraznil arm. gen. Svoboda, že fašistické zločinci si byli vědomi toho, že toto odstrašující krvavé divadlo je nutno provést v blízkosti hlavního města Prahy a v kraji, který celým svým třídním charakterem a slavnou re-

voluční tradicí byl trnem v oku německých okupantů.

„Mějme vždy na paměti — pokračoval — že k Lidicím a Ležákům mohlo u nás doít teprve po hanebném mnichovském diktátu a po odzbrojení národa zrádnou domácí velkoburžoasií — tedy po ztrátě naší svobody a samostatnosti, teprve potom, kdy byla naše země vydána v plen dobytčím německému fašismu, aniž se směl lid bránit. Dobytčím německým imperialismem a fašismem byl naším národním nepřítelem proto, poněvadž byl především nepřítelem naší dělnické třídy a všeho pracujícího lidu. Právě tak je naším třídním nepřítelem každý dobytčím imperialismus.“

Při památce lidických mučedníků, mužů žen i dětí jsme povinni obezřetně sledovat, kde rostou nové síly dobytčím imperialismu a odhalovat ty, kdož chtějí rozpoutat novou nespravedlivou a dobytčím válku.

Nezapomeneme nikdy na to, že nás z fašistického jha vymanil hrdinný sovětský lid a jeho slavná sovětská armáda. Přimkne se proto ještě užeji k bratrskému Sovětskému svazu a k zemím lidové demokracie a přičiníme se vlastní prací o posílení tohoto mohutného tábora míru, který je nejlepší zárukou toho, že se dobytčím imperialismem neodvážejí nové války a že se nebudou v žádné formě opakovat ani Mnichov ani Lidice.“

Lidice budou žít

Obec Lidice, kterou fašistická zvěsilost vyhladila s povrchu zemského, nežije dnes již pouze v srdcích milionů lidí,

ale začíná ožít ve skutečnosti. A ne on to, stala se symbolem nové epochy a svobodného života. V mezinárodním měřítku stala se výstavba nových Lidic manifestací za svobodu národů a proti dobytčím imperialismu a manifestací pokrokových sil celého světa za mír a proti válce. Proto tisíce mladých lidí všech zemí a národů světa sklonilo se na tomto místě nejen před památkou lidických mučedníků, ale kladlo si za svoji čest, že mohli položit kámen či cihlu k výstavbě nových Lidic, aby tak vyjádřili mezinárodní solidaritu pracujících a vůli aktivně bojovat proti novým strůjčím válek, proti novým dobytčím plánům anglo-amerických imperialistů.

V závěru svého projevu zdůraznil ministr: „Chceme mír a budujeme mír. Nedopustíme nikdy, aby se náš stát stal znovu předmětem vykořisťování, národního útlaču a konečně vyhlazování cizími imperialisty. Nedopustíme, aby se v jakékoliv formě opakovala strašlivá historie Lidic.“

Nechť je nám světlá památka lidických mučedníků, jimž jsme se dnes všichni přišli poklonit, zárukou pro budoucnost, že nový a lepší život můžeme nejen vytvořit, ale také zajistit jedině budováním socialismu a nerozlučným spojenectvím se Sovětským svazem.“

Nové Lidice jsou žhavou připomínkou, že jen socialistické myšlenky jsou nositelem blahodárného života a že imperialismus a jeho průvodní zjevny — nacismus a fašismus — musí zahynout, aby lidstvo mohlo žít v míru a blahobytu.

SDRUŽENÍ ZAHRAJNÍČNÍCH ČECHOSLOVÁKŮ

VYVÍJÍ KULTURNÍ ČINNOST

Krajané navrátilci organizovaní ve Sdružení zahraničních Čechoslováků vyvíjí úspěšnou kulturní činnost.

Na své slavnostní schůzi, konané dne 2. července t. r. v kavárně YMCA v Praze, vzpomněli důstojným způsobem památky mistra Jana Husa a doplnili vzpomínku zpěvy, recitacemi a hudebními vložkami z děl domácích i cizích

autorů, jež přednesli krajanští umělci.

Také na schůzi dne 9. července t. r. důstojně oslavili 115. výročí narození Jana Nerudy, jehož památky vzpomněli několika ukázkami z jeho básnického díla.

Sdružení má teď krátkou letní přestávku a příští schůze se koná 27. srpna o 16. hod. v kavárně YMCA, Poříč 12.

13. července 1943 v Moskovštině

Z povídky A. Špatenky: Průkopnická vesnice

přišel den 13. července 1943, který pro ty, kteří jej přežili, zůstane navždy v živé paměti, a to všem, starým, mladým i dětem.

I obyvatelé Moskovštiny věděli, že válka nepřináší nic dobrého a že si vyžádá mnoho obětí, ale jen na frontě a v čestném boji. Vraždění civilního obyvatelstva a snad i nevinných dětí, to jim bylo cizí a do příchodu Němců neznámé. Pak poznali Němce, když vraždili a ničili Židy, ale přesto stále nevěřili, že by Němci, „kulturně vyspělý“ národ, mohli vraždit civilní obyvatelstvo a palit celou vesnici.

Přesvědčili se však sami na své kůži, čeho jsou Němci schopni, jak hnusně a barbarsky si počínají.

Toho dne, 13. července, sotva se rozednilo, byli všichni hospodáři na nohou. I hospodyně spěchaly do chléva dojit a krmít dobytek. Když pak uvařily ženy snídání, vstávali i ostatní členové rodiny. Do mlékárny s mlékem chodili většinou muži, neboť tak měli přiležitost, hned časně z rána pohovořit si mezi sebou o událostech a o každé prožité noci.

Tedy i dnes jako obvykle nesli muži mléko do mlékárny. Než bylo mléko z nádob vyprázdněno a zapísáno do deníku, usedli na lavici před mlékárnou a dali se do hovoru. Jak si tak povídají, přichází od dolejšího konce vesničky Ukrajinec Maxim Bulčuk, který rovněž přinášel v konvi mléko. Byl však bledý, oči vylekané a když viděl hospodáře sedět před mlékárnou, chtěl přidat do kroku, nohy se mu však třáslly. Když konečně doběhl, pobízel chraplavým hlasem hospodáře, aby s ním šli dovnitř. Rozhlížel se kolem sebe ustrašeným pohledem a začal bédovat:

— Češi, Češi! To je hrozné! Je zlel — Opět se rozhlédl a všichni s nápětím čekali, co se zase kde v noci stalo. Domnívali se totiž, že tlupy banderovců zase někde vraždily.

Ukrajinec se trochu vzpamatoval, sepal ruce a po tvářích mu kanuly slzy, když pokračoval:

— Bože, Bože, co jsi to na nás seslal. Čím jsme se provinili, komu jsme ublížili, že nás tak trestáš. Zbav nás již těch holodranců německých.

— Prosím vás, co se přihodilo, povězte nám rychle, neboť sem může přijít někdo cizí — pobízel jej k řeči starosta.

Ukrajinec se utišil a začal:

— Bože, nic nevíte? Jste obklíčeni Němci. Celá vaše vesnice. Když jsem vyšel ze své chaty na vaši cestu, uviděl jsem pojezdnu v příkopu pět Němců a sotva jsem ušel kousek cesty, již zase tam byli Němci. Sklopil jsem oči, ale pozoroval jsem nenápadně kolem sebe, že v polích, kolem dokořá mezi obilím hemží se to vojáky. Je jich všude

plno a plazí se po mezích k zahradám. Jsou ozbrojeni až po uši.

Před vesnicí na mne jeden zařval: stál! a s namířenou puškou se mě ptal, kam jdu a co nesu. Bylo asi moje velké štěstí, že jsem nesl koveč s mlékem, jinak bych byl jistě už tam ležel. Když mě propustil, ukázal mi rukou na ústa a, na vaši vesnici. To asi znamenalo, abych zde nic neřikal.

Když Ukrajinec skončil, začali hospodáři uvažovat, proč Němci obklíčili vesnici. Někteří projevovali názor, že se asi Němci domnívají, že v jejich vesnici jsou ukryti Židé. Jiní zase měli za to, že budou dělati prohlídku, zda tam nejsou banderovci.

Co se tak dohadovali, vešel do mlékárny jiný Ukrajinec s mlékem. Jakmile uviděl hospodáře pohromadě, přistoupil k nim a také on jim oznámil, že je vesnice obklíčena německým vojskem. Rekl jim, že jsou Němci na 100 m od sebe vzdálení a nejméně 200 že jich šo k panskému lesu. Vojáci prý si kopají kryty.

Po tomto sdělení nastal v mlékárně velký zmatek mezi přítomnými. Starosta Liňha je okřikoval, aby zachoval klid a rozvahu.

— Rozejděte se domů a konejte svoji práci jako obvykle. Zatím snad se celá věc vysvětlí a dost možná, že Němci obklíčují jen les. Kdyby však bylo i pravda, že nás všechny vyvraždí, vězte sousede, že než takto žít ve stálém strachu a nebezpečí, je lépe, když nás zabijí. Upozorňuji vás však, abyste se před dětmi o tom nic nezmiňovali.

— Jděte domů, zřůžte se však u svých rodin doma na statku. Na pole nejezděte, dokud něco přesnějšeho nevyšetřím a sám vám o tom neřeknu.

Sousedé vyslechli svého dobrého starostu a se sklopenými hlavami se ubírali ke svým domovům. Ve vsi byl ještě ranní klid a až bylo brzy zrána, dale se předpokládalo, že počasí bude po celý den pěkné.

Doma vyhledal každý muž svoji ženu a všechno jí řekl. Pobízel ji, aby raději děti vzbudila a oblékla. Ti, kteří nebyli v mlékárně, se to také brzy dozvěděli. Všichni se shodovali v tom, že obklíčení vesnice je asi proto, že se Němci domnívají, že jsou zde ukryti Židé neb banderovci a že proto dojde asi k prohlídkám.

Slunce počalo stoupati nad lesy a pasáci dobytka proto vyháněli dobytek na pastvu. Měli kravičky svázané, které kráčely před nimi a pak teprve pasáci. Také jeden chlapec vedl svoje kravky. V jedné ruce držel krajíc chleba s máslem a v druhé ruce měl prut, kterým kravky pobízel.

Do ranního ticha ozvala se pojednou z panského lesa rána a hned za ní druhá a opět zavládlo ticho. Již

bylo osm hodin a dosud žádný nevěděl, co se kolem nich děje. Němce dosud nebylo vidět žádného ani na konci vesnice, ani na návsi.

V místech, kde se křižovaly cesty, do polí, měl postavnu malou chátinku soused Kroba Václav, který právě toho dne nebyl ještě v mlékárně. U této jeho chátinky byli zadrženi pasáci, kteří hnali svoje stáda na pastvu. Zastavili je němečtí vojáci, kteří jim nařídili, aby svoje kravky uvázali u mladých třešní, které byly vysázeny podél cesty. Pak přinutili pasáky, aby s nimi šli do Krobovy komory, ve které je zavřeli.

Krobovi, kterému stavení patřilo, pak nařídili, aby rychle umyl podlahu v jedné větší místnosti, odstránil z ní všechny nábytek, jenom stůl a židle tam ponechal. Kdokoliv iel nebo šel do vesnice, byl zadržen a zavřen do komory, kde museli všichni stát obličejem ke zdi.

Bylo již devět hodin a ve vesnici dosud nic nevěděli. Všichni se drželi doma s rodinami pohromadě. Jen Josef Liňha, který měl svůj statek přibližně asi 200 m vzdálený od chátinky Krobovy, viděl, jak se po jeho dvoře prochází němečtí vojáci. Dokonce slyšel odtamtud ozývat se dobytek, který bučel hladu. Dobře tam ovšem neviděl, protože měl vysoký živý plot a kolem své ohrady zasázen vysoký tabák.

Chtěl tedy vylézt na půdu, ale uvědomil si, že ani to by mu nebylo nic platné, protože tam mu zase v rozhledu bránila stodola. Musel tedy vyčkávat, protože se neodvažoval vyjít z domova. Celá vesnice byla napjata, co jim dnešní den přinese, že to nebude nic dobrého, o tom byli přesvědčeni.

Někteří hospodáři zahlédli již za svými stodolami helmy německých vojáků. Též mezi obilím byli Němci schováni a číhali jako kočky na svoji oběť.

Všem vesničánům se zdálo dnešní dopoledne celou věčností. Ticho a klid bylo přerušeno občas výstřelem. Co se však zatím připravovalo v Krobové chatě, nikdo nevěděl. Krávy bučely u stromů a některé výbojnější se utrhly a pásly se v obilí. Také k ně s povozy, které stály po cestě bez dozoru, neboť jejich hospodáři byli vězněni v Krobové komoře, odtáhli i s povozy do polí a pásli se v obilí.

Zatím hospodáři doma dělali každý svou práci, neboť chtěli ukázat Němcům, že jsou křidni. Ženy, které poklízely ve chlévech, si dokonce prozpěvovaly, ovšem ani si neuvědomily, že zpívají stále jednu a tutéž a že se jim hlas podezřele chvěje. Nebyl to zpěv radostný, ale zoufalý. Jen děti neměly o ničem potuchy a proto si spokojeně hrály. Jen když uslyšely občas výstřel, poplaš-

ly se a přiběhly ke své mámě, která je však, sama třesoucím se hlasem, konejšila.

Hospodář Josef Linha byl by dal všechno za to, kdyby mohl se sousedem Krobem promluvit třeba jen deset slov, aby věděl, co tam Němci dělají. Viděl, že mají z lesa natažen telefon na Krobův dvůr.

— Snad mají nějaké cvičení — uvažoval — nebo snad pro Bůh nechtějí se stahovatí kolem jejich vesnice. — Takové úvahy procházely mu hlavou.

Neměl doma stání a tak se zmínil své ženě, že půjde se podívat k sousedovi Vinterovi, ke kterému měl jen asi 400 metrů. Žena však nechtěla o tom ani slyšet a sepjatýma rukama ho prosila, aby od ní a dětí neodcházel. Poslechl tedy svoji ženu, ač by byl velmi rád věděl, co se na druhém konci děje.

Tam zatím devatenáctiletý syn hospodáře Rejska šel do stohu pro slámu a viděl, jak nedaleko stojí německý voják v pšenici a držel pušku napřaženou ke stělbě. Hoch však dělal, jako by jej neviděl, a nakládal ze stohu slámu do koše. Když jej měl plný, chtěl s ním odejít, ale tu na něho voják zařval: „Halt!“ Chlapec se ulekl že pustil koš. Němec na něho volal, zřejmě aby šel k němu. Nohy se hochovi třáslly, ale přesto se obrátil a šel k vojákovi. Když by, asi pět kroků od něho, ukázal mu rukou, aby zůstal stát. Němec mu ukázal, aby mu přinesl chléb a maso. Hoch přikývl na souhlas a odešel do stavení, zanechav koš se slámou na zemi. Doma vzal bochník chleba, kus sádla a nesl to ke stohu. Voják mu naznačil, aby to položil na zem. Nedovolil mu ani, aby se k němu přiblížil.

Chlapec tedy vzal koš lámy a odcházal do statku. Když již byl u chlívů, třesly tři rány z pistole, na dvoře Kroba. Za nimi byly vypáleny tři rakety, jedna zelená a dvě červené. Hned po té se začali ukazovati ve vesnici ozbrojení vojáci.

Do každého statku na dvůr vešel nejméně jeden voják s nepřátelským pohledem, bez slova poznámky, sledoval všechny příslušníky rodiny. Dokonce ani děti, které si hrály, neušly jeho pohledu.

Jedné pětileté divence se tento pohled nelíbil, přestala si proto hrát a spěchala k mamince, aby se jí zptala, proč ti Němci přišli.

— Ale mlč, Dobruško — těšila ji matka — já sama nevím, proč přišli a co chtějí. Jdi si jen klidně hrát můj miláčku. — Pořbila děcko, ale to již přešla chuť na hraní a zůstalo raději s matkou.

V několika minutách se celá ves hemžila vojáky i důstojníky. Všichni byli ozbrojení a hrdě se procházeli v hloučcích po vesnici. Pro vesničany, kteří pozorovali Němce z oken statků, byla to hrozná muka. Nejhorší pak bylo, když viděli, že někoik

důstojníků vstoupilo do statku starosty. Po chvíli vyšli opět ven a starosta šel tři kroky před nimi, v ruce držel nějaké listiny.

Tak vedli starostu před školu, kde stálo více Němců. Mezi nimi též jeden, velmi osklivý, který měl na prsou vyšitú velkou lidskou lebku. Tam zastavili a prohlíželi si svoje mapy. Pak poručili starostovi, aby jim dal listiny kde byl soupis všech občanů, včetně dětí. Důkladně si listinu prohlédl a pak poručili starostovi, aby šel deset kroků před nimi na konec vesnice.

Starosta, jako konečně všichni občané, nebyl si vědom ničeho špatného, šel před nimi hrdě. Jeden německý voják, který uměl dosti dobře rusky, upozornil jej, aby ho nenapadlo se ohlédnouti, nebo že budou střílet.

U statku starostova bratra Josefa Linhy poručili vojáci, aby se zastavil a šel s nimi na dvůr. Tam vojáci pobíhali po dvoře, mňuli si ruce a stále si pochvalovali:

— Gut, gut, prima, schön — a podobně.

Po chvíli bylo slyšeti zvuk motocyklu a hned nato vjel na dvůr. Na něm seděli dva ozbrojení důstojníci, jeden z nich měl vykasané rukávy jak řezník. Seskočil, šel k ostatním důstojníkům a spěšně se o něčem dohadovali. Důstojník, který přijel, změřil si ostrým pohledem starostu Linhu a poručil mu, aby šel ke zdi a otočil se k nim zády.

Starosta uposlechl a čekal, že jej každou chvíli stihne kučka do zad. Němci si však nejdříve prohlíželi mapy a o něčem se dohadovali. Nejvíce řádl ten, co přijel na motocyklu, plival a nadával a podobal se rozruženému býku.

Tento okamžik byl hrozný pro starostu, neboť viděl, že dobytek se z poří ženě domů bez pasáků. To již byl chaos po celé vsi. Němci vyháněli obyvatele ze statků, že budou dělat prohlídku. Hnali je na Linhův statek, kde již stál starosta.

Zatím co někteří hnali vesničany na Linhův statek, ostatní rabovali a převraceli jejich přibytky a co se jim hodilo, to si vzali. Za vsí se občas ozva, vstřel z kulometu. Zatím se všichni vesničané shromažďovali na Linhově dvoře, staří, mladí, muži, ženy, děti, i nemocní, všichni museli jít.

Němec pojednou zařval rusky na starostu, aby rodiny postavil po pořádku podle soupisu. Muži, aby stáli u předu, za nimi ženy a děti, ovšem obličejí ke zdi. Ukrajince, které zatím pustili z komory Kroba, aby postavil zvlášť.

Ženy plakaly a nařikaly, neboť nyní již věděly, co s nimi Němci zamýšlí. Starý Zedník je potichu tišil:

— Neplačte, co nám mohou ti vrazi udělat. Postřili nás a věřte, že nám bude líp. Stejně již máme jen tu duši. Věřte, že pravda je a zůstane a že všichni budou jednoho dne potres-

táni. Žádnou vinu nemáme, tak proč a čeho se bát. Buďte všichni stateční, jako čeští rekové.

Tím však ženy neutišil a přidal se k nim ještě dětský pláč a proto Němci vykřikli: „Ticho!“

Němci otevřeli všechna vrata stodoj a stáji po celé vsi dokofán. Najednou přitáhli na dvůr, kde stáli vesničané, několik kulometů a rozestavili je do kruhu kolem nich.

Důstojníci se však stále o něčem radili, co chvíli dívali se do mapy a mezi sebou se hádali. Ten, co přijel později, křičel:

— Krucifix nochamol, na co ještě čekat, vykonáme ortel a budeme pokračovatí dále. Proč se tu z Čecháky máme dlouho bavit.

Ačkoliv to říkal k Němcům, přece to jeden občan, který rozuměl trochu německy, zaslechl a tlumočil to ostatním.

Přesto Němci telefonovali kamsi svým příručím telefonem: „Ihned přijďte!“

Pak přistoupili někteří Němci k vesničanům a podle soupisu starosty je počítali. Několik málo jich chybělo. Byli to ti šťastní, kteří právě ten den nebyli doma, a to Rejzek s manželkou a dvěma dětmi, Václav Pižl a Špatenka.

Pojednou se ženy daly do křiku, neboť jedna žena, která právě před třemi dny porodila děcko, omdlela. Ani tu nenechali Němci ležeti na lůžku a zesláblá musela také jít s ostatními. Omývali ji pak namočenými zástěrami, až přišla opět k sobě.

To však popudilo důstojníka ve cvikru a křičel:

— Tak jak dlouho se tady budeme otravovat. Postřilíme to a pojedeme dále.

Jeden muž to uslyšel a vykřikl:

— Bože, Bože, Ježíši, Maria, oni nás chtějí vyvraždit!

Starosta však poznamenal:

— Podívejte se po očku na ně, stále prohlížejí mapy a o něčem se radí. Nemohou se dohodnouti. Snad na nás podal někdo nějaké falešné udání.

Sedmnáct vojáků přitáhlo kulometry asi na deset metrů od stojících vesničanů. Zůstali pak u kulometů a čekali jen na rozkaz. Z hloučku důstojníků vyšel jeden, který uměl rusky a spěcha k telefonu. Vzal spěšně sluchátko do ruky a něco hlasitě mluvil. Občané stojící poblíž však mu nerozuměli, neboť mluvil velmi rychle a podrážděně.

Za okamžik přijelo před statek auto, tento Němec do něho nasedl a ujížděli směrem k Mýnovu. Tam měli Němci svoji posádku a hospodařil tam rovněž landvirt Šnajdr.

Nešťastní vesničané tedy čekali. Každá minuta zdála se věčností. Tento okamžik byl i pro hodně odvážného muže strašný. Ukrajinci, kteří stáli opodál, v počtu asi 35 lidí, nevěděli stále, co se bude dít.



Zprávy svazu

Jednání o vyřešení majetkoprávních poměrů reemigrantů z Volyně úspěšně pokračuje

Svaz Čechů z Volyně požádal zvláštním přípisem, který byl rovněž v plném znění uveřejněn v čís. 25 Věrné stráže (ze dne 17. VI. 1949), příslušná místa v Praze o rychlené a definitivní vyřešení některých majetkoprávních problémů reemigrantů z Volyně.

S potěšením konstatujeme, že naše žádost našla na těchto místech ohlas a že úřad předsednictva vlády zjišťuje stav jednání dle mezistátní Dohody o právu opce a přesídlení mezi vládami ČSR a SSSR ze dne 10. VII. 1946. Pro informaci citujeme odpověď ministerstva zahraničních věcí, kterou nám toto zaslalo na vědomí:

„K dopisu Svazu Čechů z Volyně pod č. j. I-1521/N-1949 ze dne 7. června 1949, ve věci majetkoprávních i jiných problémů reemigrantů z bývalé volyňské gubernie ministerstvo zahraničních věcí podává k bodům spadajícím do jeho působnosti toto vyjádření:

K bodu 1. Smíšená komise československo-sovětská zřízená ve smyslu ustanovení reemigrační dohody s SSSR o právu opce a vzájemného přesídlení občanů české a slovenské národnosti, žijících v SSSR na území býv. volyňské gub. a československých občanů národnosti ukrajinské, ruské a běloruské, žijících na území Československa, dospěla již v jednání ke konečné výši náhrady za zanechaný majetek volyňskými přesídlenými v SSSR. V dané době ministerstvo zahraničních věcí očekává zprávu našeho velvyslanectví o podepsání závěrečného protokolu v této věci. Ve smyslu čl. 18 zmíněné dohody bude zvláštní dohodou sjednán způsob vzájemného vyrovnání zanechaného majetku.

K bodu 9. Velvyslanectví republiky Československé v Moskvě jedná v dané době s kompetentními úřady SSSR, na podkladě dodaných ministerstvu zahraničních věcí SSSR seznamů, o repatriaci:

a) rodin (manželek a dětí) bývalých příslušníků československé armády v SSSR, které s volyňskou akcí neb jinak dosud nepřijely,

b) nezletilých dětí a manželek s nezletilými dětmi, jejichž rodiče resp. manželé se nalézají v Československu.

Jde o hromadnou (globální) akci (úhrnem 1185 osob), o níž předem bylo jednáno s ministerstvem sociální péče a ministerstvem vnitra a k

níž obě tato ministerstva dala souhlas. Opisy seznamů, které velvyslanectví podalo MID-u v únoru t. r., obě zmíněná ministerstva též obdržela. Výsledek není dosud znám.

Pokud jde o rodinné příslušníky volyňských reemigrantů, kteří z důvodů na nich nezávislých nemohli volyňskou akcí v r. 1947 reemigrovat, má-li Svaz Čechů z Volyně na mysli sporné případy spadající do zakončení volyňské akce, resp. osoby, které podle volyňské akce již optovaly, ale z různých příčin odejeti nemohly (zatčení, zmeškání vlaku a pod.), jsou tyto případy projednávány Smíšenou komisí československo-sovětskou ve smyslu ustanovení shora zmíněné dohody. Velvyslanectví má tyto případy v péči.

Naproti tomu reemigrace vzdálenějších příbuzných (rodiče, bratři a pod.) bývalých československých vojáků v SSSR, právě tak jako reemigrace těchto osob z bývalé gubernie volyňské, které nepoužily možnosti přesídlení nebo které bydlely v době volyňského přesídlování v jiné části SSSR, naráží na obtíže, jednak z důvodů zásadních, jednak z důvodů sovětského občanství těchto osob. Jejich příjezd, a to jen případ od případu, bude záviset výlučně na rozhodnutí kompetentních úřadů SSSR.

Jde v opisu ministerstvu sociální péče a ministerstvu vnitra v Praze a Svazu Čechů z Volyně v Zatci.

Za ministra:

Dr. Gottwaldová-Čepičková v. r.“

Také osídlovací úřad a Fond národní obnovy nám zaslal opis své zprávy předsednictvu vlády:

„List Svazu Čechů z Volyně ze dne 7. června 1949, č. I-1521/N-1949 obsahuje celkem 11 požadavků, z nichž ani jeden není adresován zdejšímu úřadu. Jmenovaný Svaz zaslal ovšem opis listu také osídlovacímu úřadu a Fondu národní obnovy v Praze, vycházející z názoru, že i zdejší úřad přichází do styku s Čechy z Volyně, zejména pokud jde o přiděl živností a rodinných domků konfiskovaných podle dekretu č. 108-1945 Sb. a že tak může v oboru své působnosti přispět k vyřešení majetkoprávních problémů reemigrantů volyňských Čechů.

V tom směru dovolujeme si sdělit úřadu předsednictva vlády, že osídlovací akce ohledně přistěhovalců, zejména volyňských Čechů je skončena; obdrželi přidělem živnosti a v

dohledné době budou jim přiděleny rodinné domky, pokud se o ně ucházejí. Příděl tohoto majetku konfiskovaného podle dekretu č. 108-1945 Sb. se děje podle předpisů vládních nařízení č. 106-1947 Sb. a č. 163-1947 Sb., která obsahují shodná ustanovení o tom, že krajanům, vracejícím se do vlasti, může Fond národní obnovy povolit k zaplacení přejímací ceny přiměřenou lhůtu, nejdéle do převodu jejich majetku v cizině zanechaného.

Dlužno ovšem uvážiti, zda by u těchto přistěhovalců nemělo se postupovati obdobně jako u Čechů a Slováků, kteří se přestěhují na území Československé republiky z Maďarska (§ 1, odst. 3 zák. č. 75-1946 Sb.), u nichž majetkové poměry byly upraveny jednak dohodou č. 145-1946 Sb., jednak zákonem č. 148-1947 Sb. a vládním nařízením č. 30-1948 Sb.

Podobným způsobem má býti upravena i otázka majetku zanechaného volyňskými Čechy na území SSSR v souvislosti s majetkem, který u nás zanechaly osoby národnosti ukrajinské, ruské a běloruské, jež optovaly a se přestěhovaly do SSSR. Ministerstvo vnitra vypracovalo návrh osnovy o tomto majetku a zaslalo ji dopisem ze dne 15. března 1949, č. 561-28/1-1949-II/4 do přípravného řízení.

Až do definitivní úpravy této otázky jsou zájmy volyňských Čechů v oboru působnosti zdejšího úřadu dostatečným způsobem zajištěny vládními nařízeními č. 106-1947 Sb. a č. 163-1947 Sb.

Opisem vyrozumíváme Svaz Čechů z Volyně.

Za předsedu:

Dr. Rubína v. r.“

Jsme přesvědčeni, že i tyto poslední důležité otázky související s naší reemigrací budou v dohledné době úspěšně dořešeny a pojez „reemigrant“ bude definitivně patřit minulosti.

Jste členem SČzV!

Jste členem Svazu Čechů z Volyně? Jestliže ano, tak se podívejte, zda máte zaplacenou členskou. Jestliže nejste, tak ve vašem zájmu je, abyste se jim stali. Bude to prospěšné Vám. Tím se vede také adresář všech volyňských Čechů. Při proplácení jak válečných škod, tak náhrad za majetek zanechaný v SSSR budeme jej potřebovat. Upozorněte na to také svoje známé.

Odvolání proti zamítnutí soc. důchodu

Reemigranty z Volyně, kteří mají nárok na soc. důchod (dosáhli věku 65 let), kteří o tento důchod požádali a jimž byla jejich žádost Ústřední národní pojišťovnou v Praze zamítnuta, upozorňujeme, aby se proti tomuto zamítnutí odvolali žalobou k příslušnému krajskému soudu místa jejich pobytu, jak to učinil našim prostřednictvím krajan Jan Sochor, jehož odvolání otiskujeme pro informaci v plném znění. Žaloba jest podati prostřednictvím okresní národní pojišťovny.

Jan a Marie Sochorovi, Odrovice č. 44, pp. Pohořelice, okr. Mikulov.
Věc: žaloba proti výměru ÚNP č. 700 206/IV/2-13 soc. d. z.

P. T. Krajský soud v Brně (prostřednictvím ONP v Mikulově)

Jan Sochor, nar. 6. VIII. 1870 v Hubíně na Volyni a Marie Sochorová, nar. 14. IX. 1873 v Hubíně na Volyni, t. č. bytem v Odrovicích č. 44, pp. Pohořelice, okres Mikulov vznáší proti shora uvedenému výměru ÚNP v Praze ze dne 23. VI. 1949, kterým byla zamítnuta jejich žádost o přiznání soc. důchodu, tuto žalobu:

Citovaným výměrem byl zamítnut náš nárok na soc. důchod z důvodu: „Váš syn Jaroslav obhospodařuje přidělenou půdu o výměře 11,75 ha v oblasti řepařské a poskytuje Vám celé zaopatření. Tuto výživovací povinnost může k Vám plnit bez ohrožení slušné životní míry vlastní. Nelze tudíž Vás považovati za potřebné sociálního důchodu.“

Žalobci však uvádí:

Jest pravdou, že náš syn Jaroslav Sochor, bývalý přísl. zahr. armády v SSSR obdržel po ukončení války zem. usedlost (německý konfiskát) a přiděl půdy ve výši 11,75 ha. Tento majetek jsme mu však nedali my, on jej nabyl osobně a musí jej teprve zaplatit. Dluží za něj státu 200.000 Kčs a bude jej muset řadu let splácet. Kromě toho opravovat budovy, které jsou ve špatném stavu, pořizovat si mrtvý a živý inventář. Radu let půjde celý výtěžek z hospodářství na shora uvedené výdaje.

Na výměnek od syna nemáme tedy nárok, vzhledem k tomu, že jsme mu žádný majetek nepředali; ten jsme zanechali na Volyni.

Vzhledem ke shora uvedené okolnosti a k tomu, že podle odst. 5 § 89 zákona ze dne 15. dubna 1949 č. 99 Sb. z. a n. o národním pojištění nemá býti přihlíženo k jiné výživovací povinnosti podle § 154 občanského zákona poskytované osobami, jejichž příjem nepřesahuje daně prostého minima a vzhledem k tomu, že uvedené okolnosti mají v našem případě místo, navrhuje, aby výše uvedený výměr ÚNP v Praze byl zrušen a vyhotoven nový výměr, kterým by bylo naší žádosti vyhověno a soc. důchod nám byl přiznán. Děkuje.

Přihlaste se k soutěži SČzV o vzornou chmelnici!

Svaz Čechů z Volyně vypsal na jaře t. r. soutěž o vzorně vedenou a ošetřovanou chmelnici, k níž se dosud přihlásili tiito naši krajané:

1. Jaroslav Kozák, Oráčov, okr. Podboř.
2. Jaroslav Perný, Liběšice, okres Žatec
3. Antonín Slégr, Postoloprty "
4. Josef Kulich, Postoloprty "
5. Antonín Stryja, Vysočany "
6. Josef Nágel, Vysočany "
7. Vladimír Horský, Vysočany "
8. Alexandr Vodrážka, Vysočany "
9. Mikuláš Hejda, Vysočany "
10. Jan Melika, Vysočany "
11. Stanislav Zelený, Vysočany "

12. Jaroslav Cepek, Brvany, okr. Louny
 13. Josef Kejner, Holeděč, okr. Žatec
 14. Václav Sirc, Velelice, okr. Žatec
 15. Alexandr Tabulka, Brezno, okr. Louny
 16. Vladimír Tomáš, Trnovany u Žatce
 17. Alexandr Cimr, Brezno u Postoloprty
 18. Václav Chudoba, Chotíněves, okres Litoměřice
 19. Josef Cajhám, Brvany, okres Louny
 20. Josef Vokráčka, Brvany, okres Louny
 21. Svatopluk Nosek, Žatec
- Další přihlášky budou přijímány pouze do konce července t. r.

V soutěži budou hodnoceny jak kvantitativní tak kvalitativní výsledky práce na chmelnicích. Pětí nejlepším pěstitelům budou uděleny ceny. Chmelnice klasifikovaná jako č. 1 bude zdarma ošetřena brigádou SČzV.

Sociální komise Svazu Čechů z Volyně

se na své schůzi, konané dne 4. 7. 1949, usnesla poskytnouti ze soc. fondu SČzV jednorázovou výpomoc těmto potřebným reemigrantům z Volyně:

1. Bedřich Gregor a Kupičova na Volyni, t. č. v. v. nemocnice Praha-Motol, pavilon U — 1000 Kčs,
2. Luba Domalevská, Klečetné čp. 8, okr. Podboř. — 1000 Kčs,
3. Vojtěch Kovář, Ceradice čp. 11, okr. Žatec — 1500 Kčs,
4. Emilie Hlaváčová - Augustová, Žatec, Jiráskova 155 — 500 Kčs,
5. Anna Fořtková, Podbořany, Revoluční 200 — 2500 Kčs,
6. Marie Levyňová, Praha I, Hradební 7 1000 Kčs.

Upozorňujeme všechny členy SČzV, kteří změnili své místo pobytu od doby, kdy podali členskou přihlášku, aby ihned svoji nynější adresu ve vlastním zájmu oznámili na ústředí v Žatci. Přitom uveďte číslo své členské legitimace a starou adresu.

Odbočka SČzV pro okres Nový Jičín v Suchdole n. O. oznamuje všem svým členům, že po dobu polních prací úraduje pro strany pouze v neděli od 9 do 14 hod. Proto prosí své členy, aby své záležitosti vyřizovali jen v tento den.

Odbočka SVC v Suchdole n. O. žádá své členy, aby neopzdějí do konce měsíce července 1949 zaplatili členské za rok 1948 a 1949. — Sestry a bratři, žádáte od nás, abychom vám vycházeli všemožně vstříc, ale mnohý z vás si neuvědomuje, že neplní své povinnosti vůči nám. Bez vaší pomoci a spolupráce jsme zde zbyteční. Proto vás prosíme, méně neplodné kritiky a více spolupráce, a když kritika, tož aby byla na svém místě a uvidíte, že to půjde. Také žádáme ty členy, kteří ještě neodevzdali své přihlášky a členské mají zaplacené, aby nám je v nejkratší době odevzdali, potřebujeme je nutně pro ústředí Svazu. Přihlášky a členské přijímá Václav Dubec, Suchdol n. O. č. 38, okr. N. Jičín.

Poděkování. Krajan Karel Benák, Praha VII, Šmeralova, věnoval u příležitosti 6. výročí vyraždění Českého Malína 100 Kčs na vybudování pomníku našim mučedníkům. — ÚV SČzV více děkuje a volá o následování.

Sbírka na postavení pomníku padlým. O svačbě slečny Lidušky Zárybnické a pana Antonína Lišky v Našiměřicích 29. června t. r. byla na podnět p. Vladimíra Zárybnického a p. Frant. Vondrouše uspořádána sbírka na postavení pomníku padlým ve druhé světové válce, která vynesla 3715 Kčs. Sbírkou provedli krajané E. Pickr, Jaroslav a Josef Kroupové.



Z dopisů odběratelů

Zpráva o ev. zastavení VS způsobila u uvědomělých členů velké rozhořčení. Citujeme výňatek z dopisu, který nám zaslala krajanka Antonie Maříková z Dlouhé Vsi: „Jsem pilnou čtenářkou VS a těžce bych nesla její zánik. Prosim Vás proto, promyslete to ještě jednou! Myslím, že by bylo dobré těm, kdo nepředplácí, Věrnou stráž neposílat. Až poznají o co přišli, sami se o ni přihlásí. My, kteří máme VS rádi, budeme platit třeba 200 Kčs, jen abychom ji udrželi.“

Snad se nám to společnou vůlí a pochopením podaří.

Smutné, ale pravdivé

Vzpomínám si, když vyšlo prvé číslo Věrné stráže, s jakou radostí a nadšením jsme jej přijali, jak jsme byli hrdí na to, že máme svůj časopis, který bude naší vzpruhou a majákem v naší práci a který bude chránit naše práva a hájit naše zájmy. VS obstála, ale — ano, ale my jsme neobstáli. Ptáte se proč? Proto, že dnes, když máme zajištěnou svoji existenci, jsme zapomněli na náš časopis, který nám k tomuto v tak velké míře dopomohl. A dnes má být zrušen a jen proto, že většina předplatitelů nemají svou povinnost vůči Věrné stráž! Což, opravdu již nemáte těch 150 Kčs na zaplacení předplatného? Krajané, zamyslete se nad tímto problémem, je to důležitá věc, pamatujte na to, že ještě nemáme vyřešeno mnoho otázek, a kdo nám v této věci pomůže, když ne zase VS? Vy si myslíte, že když se náš časopis stará o nás, že my se nemusíme starat o ně. Ne, milí krajané, takhle to nepůjde, a je to pro nás velká hanba, že nedovedeme si jej udržet, jen proto, že nejsme s to, zaplatit těch pár korun.

Je mi hanba, když musím tyto řádky psát, což nám řeknou místní spoluobčané? Co si o nás pomyslí, a je jich také mnoho, kteří odebírají náš časopis, ale předplatné mají zaplacené, zastavíme se před nimi.

My vol. Češi máme takovou krásnou a hrdinskou tradici a přece nechcete aničom upadít v zapomnění. Vždyť chceme, aby se o nás vědělo nejen v této době, ale také později, aby další pokolení, které přijde po nás, vědělo, že to byla naše volyňská větev, která chránila čest českému jménu a která dala vlastní 12.000 bojovníků, z toho 3000 padlých, a kdo se o toto postará, když ne Věrná stráž? Proto nesmíme dopustit, aby byla zrušena.

Možná, že když přečtete můj článek, mávnete rukou a řeknete: čimpek má osobně asi VS pomohla atd. Já vám tedy dám jeden příklad: V únoru 1948 jsem napsal do VS článek „Dá nebo volání“, kde jsem prosil o pomoc našim krajanům v listebniku n. O., kteří ještě nebyli usídlení, a to iste měli vidět, jak se to ze všech konců republiky sbíhalo. Kdo tomu dopomohl? Věrná stráž! Mnoho bylo a ještě je dnes takových případů. Je potřebujeme pomoci. Kdo nám pomáhal potom?

Navrhnu proto, aby odbočky SČzV uspořádaly mezi sebou takovou soutěž.

kteřá odbočka (totiž členové této odbočky) bude mít nejdříve zaplacenou předplatně. Vy všichni vedoucí odboček nesmíte to nechat bez povšimnutí, poněvadž jste za to zodpovědní. Na vás také padá velká vina, poněvadž když jste styčnými orgány Svazu, je samozřejmé, že jste zároveň styčnými orgány administrace Věrné stráže a že se musíte o ni starat. Proto svolujte co nejdříve schůzi, vyberte od členů předplatně a odešlete administraci a budete mít čistý štít. Ještě jednou vás krajané prosím, vzchopte se, nastyďte se alespoň sami před sebou a vykonajte svou povinnost vůči VS. Ještě je čas, ale to musí být dnes, zítra bude pozdě a budeme litovat.

Václav Dubec,
kult. ref. SCzV Suchdol n. O.

K tomu nesmíme dopustit

Jistě jste všichni četli ve Věrné stráž, že tento náš časopis má vycházet už jen do nového roku. A jedním z důvodů je nesvědomitost předplatitelů. Tafo skutečnost však nemůže uspokojit nikoho, kdo Volyňské zná — a tím víc nás samé.

Jen si vzpomeňme, jak těžce jsme bojovali o svůj tisk na Volyni. Dnes, když jsme doma, nestojí nám žádná překážka v cestě; máme svůj tisk, ale svou nesvědomitostí, nevlastní volyňským Čechům, jej můžeme ztratit.

Obracím se proto na Vás, volyňské ženy, nedopusťte, aby VS zankla! My, ženy, můžeme značnou měrou přispět k udržení našeho tisku. Vždyť muži mají hromadu jiných starostí a je na nás, abychom pamatovaly na zaplacení předplatného. Dokážeme tak, že slojíme zase pevně po boku svých mužů, jako jsme stály za války na frontě nebo doma za pluhem!

Cílíme se jako jedna rodina, i když jsme roztrženi po celé vlasli. A jak budeme vypadat, když ztratíme i to poslední pojítko, kterým je právě Věrná stráž. Vždyť kdo jiný přinese zprávy na Moravu o tom, jak žijí a pracují třeba krajané na Sumavě? Kdo jiný nám poradí, jak máme postupovat v tom či onom případě, jak pokračovat jednání o našich dosud nevyřešených záležitostech? Ano, Věrná stráž má nesmírné zásluhy na zřízení našeho života ve vlasli a nedopusťte, abychom ji ztratili.

Celá jsem návrh, aby se zakládal tiskový fond. Podporuji tuto myšlenku a věřím, že volyňské ženy i muži pochopí a pomohou.

Antonie Maříková,
Dlouhá Ves čp. 29.

Od administrace. Prosíme všechny odběratelé, kteří dluhují za Věrnou stráž, aby vyrovnali své předplatné. Složenky adresujte na účet Okresní spořitelny a záložny v Žatci č. 728301 s poznámkou „pro Věrnou stráž“. Máte-li někdo starou složenku, stačí, když přepíšete jen číslo, které bylo ted změněno. Za včasné vyrovnání předplatného srdečně děkujeme. Administrace.

Od administrace. Administrace VS rozešle v nejbližší době předplatitelům, kteří dosud nezaplátili, vyplněné složenky a prosí, aby jejich laskavě použili k vyrovnání nedoplatků a předplatného na rok 1949, které bude zahrnuto v celkové částce na složenke předtiskované.

Administrace Věrné stráže má na skladě poslední exempláře vázaných ročníků 1946-47 a 1948. Kdo by měl o tyto ročníky ještě zájem, nechat se ihned přihlásit.

Zakládáme „Tiskový fond Věrné stráže“ Na naši výzvu ohledně tiskového fondu pro udržení VS, když nepocívilci neplatí, se přihlásili první dárci.

Tiskový fond, i když by všichni pak zaplatili, zůstane jako rezerva pro zvelebování VS, umožnění další existence a olískování více ilustrací. Každý, komu naše věc leží jen trochu na srdci a chtěl by něčím přispět, nechť vše posílá na konto: Živnostenská banka, nár. podnik, filiálka v Žatci, č. šek. účtu 19618, a na zadní stránce, kde je text složenky: „Místo pro zprávu příjemci“ — poznamená: „Tiskový fond VS“. První dárci na tiskový fond:

MUDr. Josef Krynický, Žatec - 200 Kčs,
Vladimír Libovický, Žatec - 100 Kčs, Alex-
andr Nágel, Žatec - 100 Kčs, Igor Tučák,
Žatec - 100 Kčs, Josef Pavlík, Žatec - 100
Kčs. — Všem dárčům nejsrdečnější dík!

Anfonín Mach, mistr kominický ze Žatce, věnoval na tiskový fond SCzV 114,— Kčs. Děkujeme upřímně, a to tím více, že p. Mach, ač není volyňským Čechem, odebrá Věrnou stráž a je také toho názoru, že by měla ještě dále plnit své poslání.

Různé zprávy

Otevření ozdravovny v Měděnci

V neděli dne 10. července se konalo v Měděnci v Krušných horách slavnostní otevření rekreačního střediska žateckého ONV. Zúčastnili se jej zástupci ONV, MNV a ostatních institucí. Na slavnosti promluvil za ONV v Žatci jeho předseda Reizik a za MNV v Žatci předseda Malát. Ozdravovna je určena pro děti ze žateckého okresu a je vhodným doplněním jeho sociálních dětských zařízení.

Místní jednota Sokola v Žatci připravuje pro žactvo, dorost, člensvo a přisp. i jejich rodinné příslušníky rekreační akci v tově otevřeném rekreačním středisku žateckého ONV na Měděnci v Krušných horách. Přihlášky se přijímají v kanceláři místní jednoty v Žatci, Komenského alej, denně od 8 do 12 hod. a od 14 do 17 hod. Poplatek za pobyt v rekreačním středisku činí s celým zaopáčením 25 Kčs denně.



Josef Kreisinger, Vrchoslav čp. 10, okr. Teplice Lázně, předá ihned 6,5 ha zem. usedlost kompleť. vybavenou mrtvým inventářem. 3 ha ovocné zahrady, 2 ha luk a 1,5 ha orné půdy. Zájemci nechť se hlásí na uvedenou adresu.

Václav Čapek, Hořesedly 77, okr. Rakovník, hledá svou tetu Zinou Marii ze Šalavy na Volyni. Nachází se pravděpodobně v okolí Žatce. Prosíme všechny, kdož hledanou znají, aby ji upozornili na tuto zprávu.

Blahopřání

Jan Pavlík ze Zdobunova na Volyni, nyní Žatec, Husova 2023, dožívá se 1. srpna t. r. požeňhaného věku 60 let. V den jeho narozenin za všechny starosti a dobrodiní mu děkují a do dalších mnoha let mu přejí hodně zdraví a zdaru v práci: syn, dcera, švagr, snacha a vnoučata.

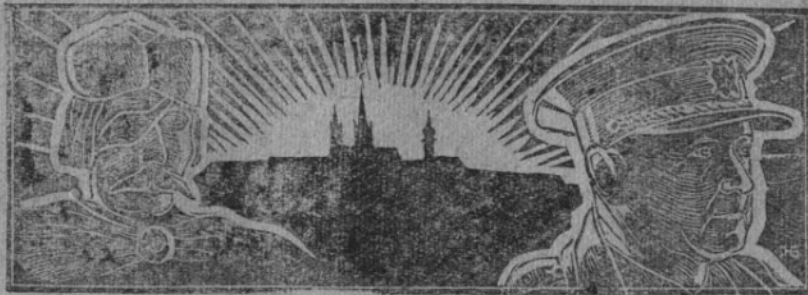
Volyňská párová trvalá ondulace

Navštivte výborné volyňské

holičství a kadeřnictví

VÁCLAV PICHRT, ŽATEC

STALINOVA 7



Hlídky volyňských záložníků V Českém Malíně v r. 1945

Po skončení války v květnu r. 1945 a po slavnostním vstupu prvního čs. armádního sboru z SSSR do osvobozené Prahy vznikly našim volyňským příslušníkům Svobodovy armády nové starosti. Byly to problémy rodinné, hospodářské a touha po rodinách, zanechaných na daleké Volyni a také starost o zajištění existence po demobilisaci.

Jedině skupina vojnů z Českého Malína, vyvražděného a vypáleného Němci 13. VII. 1943, bloudila po Praze, vzpomínajíc na

tragicky zahynulé rodiny, vypálená hospodářství a zničené majetky.

Na prosbu Malinských dovolil ministr nár. obrany arm. gen. L. Svoboda, aby byla vyslána čs. voj. delegace z řad malinských příslušníků 1. čs. arm. sboru a aby den druhého výročí byl vzpomenuť a uctěn bohoslužbami na místě samém.

Rozkazem MNO byl určen škap. Jar. Kozák velitelem 22členné delegace, k níž

mezi jinými byli přiděleni ppor. J. Marlinovský, ppor. V. Hora, rtm. J. Čech a rtm. Holomíček.

Během týdne, díky porozumění a dobré vůli sovětských a čs. voj. úřadů, bylo získáno patřičné povolení na překročení hranic, přiděleno voj. nákladní auto, benzín, dva řidiči a automechanik. Na Volyň byla poslána zpráva, že delegace přijede, aby tam bylo vše připraveno k uctění druhého výročí vyvraždění Českého Malína.

Sovětské vojenské úřady jak v Praze, tak na hranicích, cestou a na místě samém všemožně vycházely naší delegaci vstříc a v Českém Malíně bylo vše řádně a včas zařízeno.

Po příjezdu zástupci naší delegace navštívili předsedu rajparťkomu a předsedu rajispolkomu a s nimi projednali program oslav.

Ve stanovený den za účasti delegace, sovětských okresních (rayonních) úřadů a velkého počtu obecního z okcinių vesnic byla sloužena panychida za asisty čtyř pravoslavných duchovních, nejprve na spáleništi pravoslavného chrámu, v němž bylo Němci za živá upáleno 13. VII. 1943 přes sto českých starců, žen a dětí. Dále se účastníci odebrali slavnostním průvodem na hřbitov Českého Malína a tam na společné mohyle slavnostně upravené a vyzdobené věnci a květinami, byla sloužena druhá mše.

Po bohoslužbě na hřbitově následovaly projevy. Jako první promluvil český starší duchovní, dále zástupce sovětských úřadů v jazyce ukrajinském. Vedoucí čs. delegace přednesl projev v jazyce ruském a zástupce malínských Čechů ppor. Marlinovský česky.

Po projevech delegátů, zástupci úřadů a duchovenstvo byli pozváni k pohostění a v přátelské besedě setrvali do večera.

Loučení s Českým Malínem bylo vojensky krátké, ale srdečné. Pro většinu delegátů byla to poslední návštěva Volyně.

Nákladní vojenské auto s československou vlajkou hrdě projíždělo krásnou volyňskou krajinou a českými osadami, vynikajícími svou výstavbou a zamožností.

Všude bylo srdečně zdraveno, zvláště rodinnými příslušníky čs. zahr. vojáků, kteří již netrpělivě čekali na shledání, jehož se v krátké době šťastně dočkali.

Dnes znovu zalétáme ve vzpomínkách na dalekou Volyň, skláníme se před památkou malínských obětí a slibujeme si, že nezapomeneme. Jar. Kozák.

OSLAVY 5. VÝROČÍ DUKELSKÉ BITVY

V týdnu od 2. do 8. října 1949 budou pořádány celostátní oslavy, při nichž bude vzpomenu 5 výročí slavné bitvy na Dukle, v níž naši vojáci tak statečně bojovali, aby se probodovali zpět do své vlasti, z níž musili v důsledku zrady vlastní buržoasie uprchnout.

Tyto oslavy budou se konat pod záštitou pana presidenta republiky a s plnou podporou vlády československé republiky. Budou provedeny v celostátním měřítku a mají za úkol v prvé řadě upevnit přátelství mezi ČSR a SSSR, právě tak jako přátelství mezi českým a polským lidem. Dále mají zdůraznit to, že bitva u Dukly byla největší bitvou, které se v novodobé historii českoslovenští vojáci, jichž bylo na 30.000, zúčastnili. Rovněž tak oslavy dukelské mají navázat na pokrokové tradice našeho boje za svobodu a mají se stát symbolem odčinění Mnichova. Dukla má být rovněž pramenem nadšení k ještě lepší a ještě dokonalejší práci při výstavbě naší vlasti v duchu socialismu.

Oslavy se budou v celku odehrávat na dvou místech. Jednak na Slovensku, v samotném Dukelském průsmyku — na hřbitově hrdinů, při odhalování pomníku a při prohlídce míst, kde se bojovalo, jednak v Praze, kde se uvažuje o zřízení malé výstavy a o koncertu. Budeme organizovat společný zájezd účastníků bitvy o Duklu spolu s příslušníky rodin.

V Praze přijmeme do Památnku osvobození pozůstatky Neznámého vojína za nejvyšších vojenských i civilních poct. Zřídíme výstavu, a tu vás, volyňské Čechy již dnes prosíme, abyste na jméno pplk. Čeněk Hruška, Památník osvobození, Praha-Žižkov, poslali památky a vzpomínky dokumentární, fotografie atd., které vám budou po skončení výstavy vráceny. Jinak bude v Národním divadle slavnostní koncert. Uvažujeme o přejmenování města v západních Čechách na město Dukla, přejmenování škol, závodů a dolů na „Dukelské“. Provedeme širokou seznamovací akci na školách, v závodech, v organisacích obnovené Národní fronty, Svazu československo-sovětského přátelství a hlavně též ve Svazu bojovníků za svobodu. Vypsali jsme soutěž o nejlepší povídku, osobní příběh z dukelských bojů pro účastníky těchto bojů, bohatě ji dotujeme cenami a spravedlivé ohodnocení zajišťujeme anonimou soutěží. Vydáváme brožury, zapojíme se do informací v rozhlase, v tisku a ve filmu. Rovněž tak zajistíme důstojné oslavy v armádě.

Věříme, že účastníci bitvy u Dukly, mezi nimiž volyňští Češi zaujímají přední místo, projeví o tyto oslavy odpovědný zájem a zapojí se do těchto oslav aktivně.

Jednatel oslav je JUDr. Rudolf Bejkovský, Praha III, Malostranské náměstí - VO-1/K, telef. 092, klapka 3159.

Mjr. JUDr. R. Bejkovský.



Dva roky souboru v Žatci

Kdo by to řekl — zdá se, že to bylo včera, kdy jsem se po prvé sešel s volyňskou mládeží v Žatci. Bylo jich tenkrát na tom zakládajícím večírku snad na 80, vesměs studující mládeže. Zahájilo se to zpěvem a referáty. Řekl jsem jim tenkrát na uvítanou: „Vím, že budou překážky, které musíme překlenout, nebude to lehké, vidím, že musím pomoci, neb v této věci může naše mládež udělat velký kus práce.“

Jsem si vědom, že se vzdalují Praze, také vím, že budou nesnáze, překážky, možná, že i počáteční neúspěchy. Praha je pro mne a můj obor více, ale je chybou každého, kdo „nosí dřevo do lesa“! S hotovým uměleckým souborem se dá snáze pracovat, než s materiálem, který musím teprve vychovat. Mnozí mně nechápou, a nechápou také to, že co bylo na Volyňi, je neodvratně pryč. Zde ve vlasti nikdo nemůže

stát stranou...“ To znamená, že jsem byl docela dobře vědom políží, ale tak v kladném případě přínosu. Dnes mluví s klidem říci, že se při všem dění a nábojnostech udělalo za tak krátký čas hodně. Pracovalo se většinou s mládeží, a zde jsem u jádra věci. Taková práce má velký přínos, mládež poznává národní umění, odchází a ponese to s sebou do života. Pro vedoucího ovšem je to práce, stůle a stůle vychovávat nové a nové lidi. Pro umělce je to trochu unavující. S hlediska národního a státního je to důležité. A díky ÚV SČAP, který mně umožnil existenčně tyto věci dělat, se to podařilo. Vezměte si oslavy reemigrantské složky aneb i domácí mládež v celé zemi, nenajdete podobně pracovat na poli lidové tvorby Slovanů, její propagace, pojetím a provedením. Dělal jsem mnoho slovanských pásem i s umělci z Volyňi již v r. 1946 v Praze. Ale troufám si říci, že to nebylo zdaleka tak slovanští jako v souboru volyňském. Zajeli jsme Aše, Podbořan, Lanškroun, Mohelnu, Suchdolu n. O., Šumperku, Uničova, Křtiny na Moravě, Ustí n. L., Nového Světa, Velemyšlevisi, Počerad, Měcholup a mnozíkrát jsme účinkovali v Žatci samotném.

kde nebyla za ty dva roky takřka žádná větší oslava, abychom se nezúčastnili. Všude vítězila slovanská píseň a tanec, všude povzbudila a ukázala, kdo jsme. Když vezmeme v úvahu, že to děláme již dva plné roky, a že teprve teď se o to pokoušejí jiní — nemusí se o tom psát. Další klad je ten, že jsme vzbudili zájem naší mládeže a po našem příkladu vyrostly soubory v Suchdole n. O. - Morava, Měcholov - Šumava, Jakubov - Jáchymovsko, a jinde malé skupinky, které propagují tak krásnou myšlenku slovanského bratrství na poli lidové a národní tvorby. Z původního souboru zůstalo sice jen několik vytrvalců, a těm bych chtěl dnes veřejně poděkovat, neboť celé dva roky byli oporou. Jsou to: Jiřina Špačková, Anna Fialová, Václav Židlický, Jiří Somol, Václav Šimon, Boris Činka a Jindřich Lajtkep. Všude nás po celé dva roky doprovázel na zájezdech úvodním proslavem redaktor Věrné stráže Jaroslav Chudoba. A Rostislav Vlk, který navazuje naše sborové zpěvy, i když s námi všude nejezdil, byl vždy ochoten pomáhat. To je ta malá hrstka, kteří vytrvali, dělali dobře i zlé, těšili se, obětovali svůj volný čas, cestovali všemi prostředky včetně pochodu, ověšení kufry s kostýmy. To vše se musí spravedlivě hodnotit. Noví členové, kteří se k nim vždy přidali, snažili se také seč mohli. Děláme těžkou za tak glóznou práci. Nevěřím, že ten nádherný večírek, který si udělali na rozloučenou před zasluženými prázdninami by byl rozloučením se i s touto myšlenkou. Vždyť pomalu si ani nedovedu zateko představit bez tohoto kulturního kroužku. Ostatní, když odejeli na studie do Prahy, Plzně a Brna, rádi se k nám vracejí a mile vzpomínají. Celá tato záležitost je jedním z mnoha hodnotných přínosů Volyňských Čechů do staré vlasti. Tož na novou cestu celému souboru a všem ostatním po celé vlastní rošám: Mnoho zdarů! Nenechte tuto věc spát, nenechte si vzít prestiž v propagaci slovanského přátelství. Také nenechte organizování olympiád lidového umění a tvorby, aby neupadly v zapomnění. Pamatujte, že jste jediní v celé naší republice, kteří tyto věci znají a byli první, kdož je zavedli a provádějí. Vladimír Libovický.

Kde přistí olympiada?

Odpovídám na článek mistra Libovického z minulého čísla VS, že plně souhlasím, aby příští olympiada lidového umění se konala na Moravě. Vždyť jestliže má tento podnik splnit svůj úkol, není možné, aby se konal vždy na jednom místě. Tuto olympiadu by měla vidět celá republika. Proto by bylo dobré, aby se konala každý rok v jině. Jedině takto budeme moci tuto krásnou slovanskou myšlenku propagovat. Kdyby se konala každý rok v Zatci, viděli by ji jedni a tiž lidé, kdežto když se bude konat jak navrhuji, uvidí ji tisíce lidí. Bylo by dobré, kdyby 3. olympiada se konala v Šumperku a již z těch důvodů, že v tomto kraji je nejvíce našich krajanů (kromě na Moravě) a potom je to na rozhraní Čech i Moravy, takže bychom to měli stejně daleko, jak naši z Čech, tak my z Moravy. Proto bychom prosil Šumperské, aby se o této věci vyjádřili.

Václav Dubec,
kult. ref. OSVČ Nový Jičín.

Jedna ze Suchdolu n. O. Kult. četa „Volyň“ ze Suchdolu n. O. se připravuje na příští olympiadu. Její 4 členové jezdí do Kraňavy do rozhlasu se učít zpěvu. Suchdolu n. O. se sice nezúčastnil olympiady 1949, ale zato se svědomitě připravuje na olympiadu ve čtyřech slovanských řečích roku 1950.



JSTE PŘIPRAVENI NA ŽNĚ!

Máte vyčištěnou sýpku? Je to velmi důležité, zbavíme ji nečistoty a řádně ji provětráme. Stroje jistě jsou připraveny a máme již doma také potřebný špagát do samovazače. Jsme připraveni. Letos, jak se zdá, budou žně deštivé, a tak se musí využít každé chvíle a suché obilí hned do stodoly. Hlavně pozor, žně jsou velmi opožděné, to znamená, že pak přijde hned chmel a zas řípa, brambory a seří, to znamená, jakmile posečeme a pohrabeme, hned strniště podmítnout. Nečekat. Jak se zdá, budeme mít letos rekordní tempo při sklizni. Proto si vše připravíme, aby-

chom se pak nezdržovali. A ještě něco. Pomáhejte si navzájem, jak mlácením, svážením, tak i v jiných pracích. Vždyť to znáte, dělali jste to na Volyni, když byly manžlky samy doma. Nechte si tu lidskou soudržnost i zde. Budete mít radost. Domluvte se se sousedem, jednou on vám, po druhé vy jemu. Společně to půjde rychleji. Všichni Volyňští, kteří máte jiné zaměstnání, vezměte si dovolenou na žně, a když ne, tedy přijďte o žních ve volném čase a pomozte našim krajanům, hlavně těm mladým, jsou sami. i-k.

CO JE TO KOKCIDIOSA!

Roznesla se zvěst, že se u nás vyskytuje kokcidiosa drůbeže. Je to nemoc velmi nebezpečná, která dokáže v krátké době zničit i největší chov. Je to taková „červená úplavice“. Roznáší se různými bacy kokciidii, jež patří mezi prvoky hromadinky. Jsou jen mikroskopicky viditelné. Je to nemoc, která je velmi nebezpečná také pro holuby, kanáry, vrabce, bažanty a králíky. Cizopasníci se dostávají do zařvacího ústrojí drůbeže s potravou a usazují se ve vazivu sřevním; u hus a kachen také někdy v ledvinách a játrech. Kokcidiosa se rozšiřuje nejvíce v letních měsících, zvláště není-li odchov náležitě krměn. Nemocná zvířata po čase hynou v bolestných křečích. Rozšiřuje se frusem, tedy je nanejvýš důležité, aby se nekrmila drůbež sypáním na zem, nýbrž ve zlábkách, které jsou nahoře kryté, aby se nedostal trus ani do zlábků. Na to velký pozor! Kokcidiosu přenáší hmyz, myši, přenáší se také dotykem a hlavně jak jsem poznamenal trusem; také dešťovkami, plži a chovatelem samotným. Onemocnělá kuřata se stávají mdlá, zaležejí do koutů, jsou smutná, oči mají přivřené, hlavu vzlyčenou. Někdy mají třesavku. Nemocné zvíře nepřijímá potravu, ale stále pije. Trpí průjemem, z počátku žlutým a pak také s příměskem krve. V tomto trusu jsou tisíce bacy a proto je nutné, aby se krmilo vždy ze zlábků shora chráněného, tak, aby tam zvíře neb slepice mohla vstříct jen hlavu. Mají-li společný výběh slepice s husami, je to velmi nebezpečné, neboť husy dokážou velmi znečišťovat a tím se roznáší kokcidiosa. Nemocné kusy je třeba oddělit a uhybnulé spálit. Při onemocnění se předkládá měkčí potravu, různé pilulky, jako thymolové, opiové, naffa-

linové, rozemletá káva a pod. Do pitné vody se přidává několik kapek kyseliny solné, methylenové modři nebo laktosy a to 2 díly do 3 dílů vody. Hlavně se dbá o náležitou čistotu a desinfekci. Výběh uzavřeme na krátkou dobu a posypeme vápnem. Ovšem, kde se jednou objeví, je těžko se jí zbavit, a proto nejvyšší opatrnost. V králíkárnách, kurníku musí být čisto, nesmí se hnůj v letních měsících pařit, stále čistit a hlavně ještě jednou připomínám — nesypat drůbeži pokrm na zem. Hlásit každý případ ihned zvěrolékaři. J. K.

Jak si vybereme kuřičku

Přichází doba, kdy se třídí kohoutci a nechávají se slepičky a proto tento výběr nesmí být nahodilý. Kuřička musí být čilá, nesmí smutně posedávat, musí mít bystré oko, lesklé peří, nechodí brzy spát, ale do soumraku pobíhá a ještě shání, i když je dobře nakrmená. Hlava mladé slípky musí být menších rozměrů, nesmí se podobat hlavě kohouta, a její zobák není tak zvaný vrani. Kohoutka na plemeno si nenecháváme z téhož chovu, nýbrž si jej vyměníme s někým, aby nebyl přibuzenec-kého chovu, ale dáváme pozor, aby byl z hejna dobrých nosnic. J. K.

Uvolněný pozemek

Máte rané brambory? Nenechte pole ležet po vyoraní brambor ladem. Myslíte na zimu, abyste měli dostatek krmiva, zasejte okamžitě po vyoraní nějakou směskou, kukurici, slunečnice neb hořčici, ježto se hodí ke krmení na zelono, čímž ušetříte také vojtěšku na zimu. Ovšem sekáme je pokud jsou mladé a nedřevnati, jinak pak dobytku nechutnají. K.



Vzpomínáme, že 6. listopadu 1944 v těžkých bojích za osvobození vlasti padl v Komárně na Slovensku náš drahý Bohumil Koubek, nar. 17. března 1907 v Závidově na Volyni. Už čtyři léta tvé tělo tlu v černé půdě, ale duch tvůj v našich srdcích žije. Se slzami v očích na tebe vždy vzpomínáme a nikdy nezapomeneme. Bůh ti dej lehké odpočívání. — Truchlící matka, manželka, děti, sestry a bratři.



S bolestí vzpomínáme, že letos uplyne pět let od hrdinné smrti našeho jediného syna Vladimíra Višněra z Podhajce na Volyni. Padl v bojích u Dukly.

Kdo jste ho znali, vzpomeňte s námi! Rodiče.



Přátelé v zámoří vzpomínají V daleké zemi, za mořem, vzpomínají přátelé Rudolf a Josef Dvořákové na dobrého přítele, známého kapelníka Františka Kalce z Dembrovky na Volyni. Padl za války monha svými spoluobčany za vlast.



Vladimír Srb, nar. 1. 5. 1922 v Kvasilově na Volyni. Vstoupil do čs. sam. voj. jednotky v SSSR, kde sloužil v paradesantní brigádě. Zemřel tragickou smrtí v letadle na Slovensku. Tělesné pozůstatky byly uloženy k věčnému odpočívání ve slovenské obci Velká Poloma. Vzpomínka na tebe, drahý Vladouši, nikdy v našich srdcích neuhasne. Kdož jste ho znali, vzpomeňte s námi.

Truchlící rodiče.

Umrti

S bolestí v srdcích oznamujeme všem přátelům a známým, že dne 1. července t. r. dotlouklo srdce naší drahé matky, babičky a prababičky

Marie Andělové

z Hlinska na Volyni, nar. 29. V. 1876.

Jménem pozůstalých:

Karel Anděl, manžel, děti, vnoučata a pravnoučata.

Děkují při této příležitosti panu faráři za jeho krásný projev, pěveckému sboru v čele s p. dirigentem Emilem Duhou za zpěv a všem, kteří přišli doprovodit naši drahou zesnulou na její poslední cestě.

VI. Anděl.



S bolestí v srdci vzpomínám, že dne 9. 7. 1941 v Semidubech u Dubna byl mezi třinácti jinými občany zavražděn německými bestii předseda obce, můj drahý manžel Alexandr Rezek, nar. 1892 a jediný můj syn Antonín Rezek, nar. 1915. Kéž je vám země lehká a spánek v ní sladký. Nikdy na vás nezapomena. Matka.

